

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 24.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapest és vidéken egyaránt
egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddigiek fele:

7 fnt helyett 7 korona féltre
3 fnt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 fnt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

A kisember hitele.

Budapest, február 21.

(G—a) Gyöngé embert és gyöngé társadalmakat egyformán jellem az, hogy a legjobb gondolatot is kiforgatják lényegükből, elveszik színét és savát, csinálnak belőle olyan rossz gondolatot, mint aminők ők maguk. Az altruisztikus gondolat például csak elég jó és elég hatalmas terméke a modern gondolkodásnak s jóságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy Európazerte megtette hódító útját s beállva a gazdasági szervezkedésbe, mint szövetezeti eszme jelent meg mindenfelé. A kisember segítésénél egyszerre nem volt fontosabb és égetőbb föladat s a forradalom elé vágató gazdasági élet a szövetezeti eszmében kereste meg minden veszedelemnek leszerelőjét és ebben találta meg a nagy villámhárítót, amely hivatva volna a készülő gazdasági háboru mennyköveinek lecsöndesítésére. A szövetezeti eszme így jutott el hozzánk is és a könnyen hívők úgy üdvözöltek, mint a Megváltót. A kisember segítésének kérdése egyszerre meg volt oldva, a szövetezetek gombamódra nőttek ki a földből s a szociális bajok ellen már nem is kerestek más orvosságot a nagy szövetezeti fölbuzdulásban. A gyöngé

gazdasági berendezésben azonban csakhamar elfajult a szövetezeti eszmében rejlő altruizmus s csakhamar előbujtak a legveszedelmesebb egoisták, akik még az altruizmust is a maguk céljaira kötötték le. Az egyik a feudalizmus végbástyáit építette föl belőle, a reakcionáriusok törekvések számára foglalta le a nagy latifundiumok tőkéit s a velük egybekötött politikai hatalmat iparkodott megvédeni s magához ragadni. A másik apró tőkéi hasznosítására találta meg benne a pompás alkalmat s soha nem ismert biztonsággal és nyugalommal aknáta ki az altruisztikus gazdasági gondolatot a leghitványabb egoizmus számára. A szövetezeti eszmének körülbelül ez a rövid története Magyarországon s az alkalom, amelyből ezt a fejlődési, vagy inkább visszafeljődési proceszust elmondani szükségesnek tartottuk, az a fölterjesztés, melyet a Kereskedelmi és Iparkamara intézett a kormányhoz, sürgős orvoslást kérve azon visszaélések ellen, amelyek a szövetezeti eszmének budapesti főképviseleténél, a koronaszövetezeteknél tapasztalt. Azok az adatok, amelyeket e fölterjesztésben összehordtak, valóban érdekes fejezetet adnak a koronaszövetezetek belső életrendjének megismeréséhez s egyuttal megerősítik azt az igazságot, hogy a legjobb intézmények is hitványakká válhatnak, ha más célokra használják őket a gyakorlatban, mint amelyre az elmélet kitalálta őket. A kamara fölterjesztésében, nagyon helyesen, azt hangsúlyozták elsősorban, hogy a koronaszövetezetek legnagyobb része eltért altruisztikus céljaitól s jórészt nem szolgál egyébre, mint a bennük elhelyezett tőkék minél intenzívebb kihasználására. A budapesti embernek ez nem új. Mindenki tudja, hogy a koronabank egy cinos, tapétákkal ékesített büro, melyben igen komoly arccal ül egy vezérigazgató, egy másik

igazgató és egy harmadik aligazgató. Valamennyi részesülni akar a dus osztalékban s ebbeli reményeinek távlatában nem is gondol a vezetése alatt álló intézet altruisztikus természetére, a kisemberre, akit voltaképpen segítenie kellene. Súlyos gondjaik közt — amint ez a kamarai fölterjesztésben olvasható — inkább az szerepel, hogy újabb kamatszédési címeket találjanak föl a már meglévő beiratási díjon, kölcsönkérő-iv költségen, tudakozódási díjon, óvadékon és tartalékalapdíjon felül. E gondok itt nem fejeződnek be. Ügyelniük kell, hogy az alapszabályokat pontosan betartsák, ami nem csekély gond, ha számbaveszik, hogy mi minden van ezekben az alapszabályokban. A legtöbb koronaszövetezetben a hitelt élvező kisember még akkor is az egész hitelösszeg után tartozik kamatot fizetni, amikor már teljesen letörlesztette a tőkét, s mivel évtársulatra van fölépítve a szövetezet, az év vége felé jelentkező kölcsönkérő köteles a hetibefizetéseket visszamenőleg pótolni s azokat intődíjastul, késedelmi kamatostul, sőt bírságostul együtt befizetni, vagy jobban mondva belenyugodni abba, hogy ezeket az összegeket a kölcsönből előre levonják. Természetes azonban, hogy azért a kamatot az egész összeg után kell fizetnie a kisembernek. Hogy a kép teljes legyen, azt is le kell írunk, hogy az ily módon támogatott kisember ebből a társulattól nem igen könnyen szabadulhat ki, mert arról is az alapszabályok gondoskodnak, hogy aki egyszer a kisember hitelére fanyalodott, mindig benne is maradjon a kisember sorsában.

A szövetezeti eszmének fővárosi képviselője így jelentkezik s ilyennek mutatkozik közelről. A kisember hitelének fejezetét ezek az adatok disztitik s ezeket az adatokat a Kereskedelmi és Iparkamarának köszönhetjük,

TÁRCA

A tolvaj.

(Olasz történet.)

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Fulvia.

Valóságos „kincs” volt. Nem afféle zsarnok a parókian, aki a plebános rokonságát egy kanál vízbe ölné legzisebben s még a baldoklókat is szidja, ha véletlenül valami esős éjszakán kíváncznak ki ebből a siralomvölgyéből, — hanem szerény, szolgálatkész és tiszta, szinte kinosan tiszta teremtes volt.

Vaskos, parasztos idomaira mindig frissen mosott, apácászertűn egyszerű ruha borult, negyvenesztendő arc csak úgy sugárzott az egészségtől és a jóindulattól, simára fésült hajzata pedig versenyt ragyogott vidám szemével. Fáradhatatlan volt a munkában, kitünő mint szakácsnő s udvarias mindenki irányában. Csak egy hibája volt Felicitanak.

Legcsekélyebb nyoma sem volt benne az asszonyi kíváncsiságnak és fecsegő-kevdnek. Amennyire csak lehetett, keveset beszélt, gondolatait a legszűkebbre szabva és tenyeres-talpasága ellenére is olyan furge volt, akár a mókus. Öt perc alatt a városka egyik végéről a másikon termett, egy pillanat is alig telt el, s már pattogott a tűz, meg volt terítve az asztal és fel volt áralva az étel.

Senki a parókian egyetlen porszemecskét sem fedezhetett fel, minden ragyogott, szikrázott, a konyhadényektől az utolsó szögig. Még a templomra is kiterjesztette gondos munkásságát. A szentek feje körül a dicsőfény úgy sugárzott, mint megannyi kisebbszertű nap, s még a pókoknak is le kellett mondaniok arról a jogukról,

hogy a gerendákat az ő finom szövédékükkel bevonhassák. Felicita nem túrta az efféleket biraldalmában.

Felicitanak a legnagyobb dicső-ége azonban az ő kis padlásszobáskája volt, amely szerénysége ellenére is méltó lett volna arra, hogy bármilyen heresgő lakjék benne.

Sehol olyan vakító fehérműt nem láttam, sehol nagyobb gonddal úgy nem lehetett megvetve, sehol szekrény úgy rendbentartva nem volt. Ott sorakoztak a ruhák, a fehérmű, a sok kendő a legesekélyebb gyűrődés nélkül, szines szalagokkal szépen összekötözgetve; a tiszta kelengye, a sok kinos fiatalokból, emlékek a családtól, régi imakönyvek, iskolai füzetek, préselt virágok, szentképek, elfakult fényképek... Aztán a kis ablakokban gondosan ápolott pompás cserépvirágok, amelyekhez hasonlók sehol másutt nem voltak...

— O, valóságos kincs, annyit mondhatok! — mondotta nekünk akárhányszor lelkesen a jó bácsi. — Igazi kincs, akit a gondviselés éppen erre a szerény parókiaira küldött...

Felicita már két éve élt a parókian, amikor olyan esemény következett be, amely csaknem az esztét és egészségét vette el a mi jó bácsinknak.

Egy éjszaka kirabolták a templomot. Nem voltak ugyan benne valami különös kincsek, de a tolvajok, akik a legnagyobb kényelemmel dolgoztak álkulesok segítségével, nem sajnálták az időt, hogy az érték tárgyak legjavát válogathassák ki.

Hiányzott egy szép kehely, két művészi bronzlámpa és az egyetlen aranyszív, amely üveg alatt a Madonna képe mellett függött.

A két carabinieri hiába nyomozta éjjel-nappal a tolvajokat, a bíró hiába tartott helyszíni szemlét s az iruoka hiába pazarolt el egész tintaaradatot a rengeteg sok aktára.

Elesiptek egy csavargót, aki ki tudta mu-

tatni az alibijét, felkutatták az orgazdaság gyanuja alatt álló kereskedők minden zezugát és nem találtak — semmit sem.

Giacomo bácsi elvesztette minden étvágyát és természetes jókedvét, Felicita engesztelést a gaztettért több éjszakán mécesest égetett szobájában a Madonna-kép előtt s nem fejezte ugyan ki szavakkal a fájdalmát, de a könyvek, azok patakokban ömlöttek.

Hat hónappal később rájuk zudult a második csapás.

— Az isten elfordult tőlem — sóhajtozott Giacomo bácsi gyermekes kétségbeesésében és hiába túrta a fejét azon, hogy micsoda bünt követhetett ő el, amiért ilyen büntetés éri.

— Hogy mi történt?

— A kis templom legnagyobb ékessége egy Guido Reni kép volt, amely sok idegent o-ábitott oda. Többek között eljött egyszer egy kiváló külföldi festő is és a bácsi szives meghívására a parókian lakott.

Felicita csudákat művelt és az idegen vendég nem mulasztotta el, hogy a művészi megbeszélések során Felicita művészetének is a legnagyobb elismeréssel ne adózzék. A legjobb szobát kapta, a földszinten, rögtön a bejárat mellett. Egy reggel sétára ment s a kandalló pártkányán ott fejeztette egyik drága gyűrűjét, amelyet valami igen nagy irtól kapott. Mire a sőtájáról visszajött, a gyűrű eltűnt.

Egy ideig habozott. Erősen dolgozott benne a vágy, hogy a tolvajt megcsipje, de visszatar-totta az aggodalom, hogy kellemetlenséget okozna szives házigazdájának, ha szólna. Hanem végül mégis csak győzött benne az előbbi érzés.

Szerencsére vagy szerencsétlenségre, Felicita nem volt azon a reggelen a házban, s ezt vagy husz tanu is megerősíthette. A sekrestyés pedig, aki a ház őrizetét bizta, senkit sem látott bejönni a parókia, egy subanc ellenben azt állította, hogy egy kis cigánygyereket látott besurranni.

megnyugtató jeleként annak, hogy ezekkel az intézetekkel, amelyek az altruisztikus gondolat fölcsofolását jelentik, a tisztességes önzéletes kereskedelemnek semmi köze nincsen, sőt egyenes bizonyosságul annak, hogy éppen a tisztességes kereskedelem az, amely legjobban undorodik az uzsora bármely formájától.

A kisember hiteléről szólva, nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a mozgalmat, amely Vágó József minapi fölolvasása kapcsán megindult s amely a kisember hitelének egy másik, szintén altruisztikus intézményével: a zálogházzal foglalkozott. A kitűnő gazdasági szakértő vizsgálódásainak eredményeiből két dolog ragadja meg különösen a figyelmet. Az egyik az, hogy a királyi zálogházak közvetítői magasabb díjakat szednek, mint a magánzálogházak, jóllehet az állami zálogház kamatoztatásra nem szoruló tőkével dolgozik, nincs megterhelve sem adóval, sem illetékekkel és házbérterhei sincsenek. A második igen érdekes és megszívlelésre méltó dolog az, hogy éppen a legkisebb értékű, tehát a legszegényebb néposztály zálogtárgyaira adott kölcsön a legdrágább. Ha már most Vágó József adatait szemügyre vesszük, kiderül, hogy az alsóbb néposztályok zálogtárgyai, a husz koronán aluli tárgyak 57—150 százalékkal vannak megterhelve, míg a husz koronán felüli zálogtárgyak csak 40 százalékkal vannak megterhelve.

Az apró aranygyűrűk s a kisember ruhái így változnak hirtelen becsebb tárgyakká a zálogházi forgalomban. Amíg rajtuk van, amíg testük nyomorult díszét képezik, mosolvoznak rajtuk értéktelenségük miatt; mielőtt záloggá válnak, értékesek és kamatszédésre alkalmassabbakká lesznek, mint a finom ékszerek s a hercegnek csipkés toalettjei.

Ezt a sajátosságos metamorfózist az értékeknek becsebbes néven úgy hívják, hogy uzsora. Az altruisztikus érzesű társadalomban azonban más neve van. Úgy hívják, hogy a kisember segítése.

BELFÖLD

Minisztertanács. Ma délután a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amely a kabinet összes tagjainak részvételével több órahosszat tartott.

Han-m a cigánykaraván éppenséggel nem mutatott hajlandóságot arra, hogy zsákmányával elmeneküljön, ott tanyázott még a városka végén. Vallatták, fageatták a cigányokat, de azok rendületlenül taadtak és megmozozásuknak sem lett semmi eredménye.

A gyűrű, szóval, nem került elő, s az idegen művész eltávozott, bizonyára elátkozva magában minden nyájas vendéglátó piébánost. Giacomo bácsi bűjtölésekkel sanyargatta magát, hogy levelezze a bűnét és Felicita szobáscsajátán is újra égett a mécs éjszakánként.

De aztán elérkezett az a végzetes nap is, amelyen a gyűrű előkerült.

Látogatóba mentünk bátyámmal a bácsihoz, hogy vakációnk néhány napját rála töltjük. És ez a bácsinak is nagyon jó volt, mert ő maga sohasem tudta volna a dolgot kellőképpen elintézni.

A bácsi bement, hogy sovány pénzes-szekrényéből, ahol irományai voltak, egy okmányt hozzon ki s valami számítás végett a bátyámnak megmutassa. Egyszer csak remüit sikoltást hallottunk s berohanva, ott láttuk a bácsit sápadtan, kétségbeesett zavarban a pénzes szekrény előtt, remegő kezében a kulcsal.

Egyetlen pillanat alatt átláttuk a helyzetet. A régi, szűtte szekrényben egy másik kulcs volt, egy ügyetlen utánzat, a tolvaj nyilván benne felejtette.

— De hisz ez rettenetes... rettenetes! — zokogta a bácsi, kétségbeesetten gyér ősz hajában kotorászva.

Bátyám némán átkutatta a szekrényt. Minden megvolt. A családi irományok, néhány apróság... éppen csak a pénzeslátkból hiányzott egy ötvenlírás bankjegy.

— Ó, hát ezért nem volt soha rendben a számadás! — kiáltott fel a bácsi gyermekes meg-

A temesvári új szerb püspök. Dr. Letics György temesvári görög-keleti szerb püspök, ki néhány nap óta Budapesten tartózkodik, holnap Bécsbe utazik, hogy az esküt ő jelsége kezébe letegye. Az új püspök akinek megválasztását megerősítő királyi kéziratot ma közli a hivatalos lap, *Brankovics* pátriárka kíséretében e hét végén Karióczára utazik, ahol a székes-egyházban megy végbe a felszentelése.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, február 21.

A mai nap táviratai közül különösen kettő érdemel nagyobb figyelmet. Az egyik azt jelenti, hogy *Kuropatkin* hadügyminisztert a manduriai hadsereg fővezérévé nevezték ki. *Kuropatkin* a legkiválóbb orosz tábornoknak mondják és kinevezése az orosz közvélemény nyomására történt, ami mindenesetre szokatlan jelenség a fehér cár birodalmában. A másik nagyfontosságú telegramm a kínai kormányban egy nagyon ügyes izenete *Alexejev*hez, a cár helytartójához. *Alexejev* a manduriai vasut őrzésére szólította föl a kínai csapatokat. A kínaiak megtagadták az engedelmességet és utasítást kértek a pekingi kormánytól. Erre a kínai kormány kijelentette velük *Alexejev*nél, hogy Oroszország ne számítson arra, hogy a kínaiak háboru idején őrizzék a vasutat, amikor Oroszország annak idején hivatkozott arra, hogy a kínaiak képtelenek a vasutat békében őrizni. Oroszország tudvalevőleg az alatt az ürügy alatt ragadta magához Manduritát, hogy az általa épített vasut akadálytalan forgalmát a kínai kormányzat nem tudná biztosítani. Oroszország tehát továbbra is kénytelen lesz manduriai hadseregének jelentékeny részét a vasut őrzésére lekötöni. De ennél is nagyobb baj az, hogy a kínai kormány most már nyíltan szembe helyezkedik az orosz kormányval és ezzel még inkább élesíti a manduriai lakosság és a kínai csapatok ellenséges érzületét Oroszország ellen.

A mai napon a következő táviratok érkeztek:

Az új orosz fővezér.

Pétervár, február 21.

Császári ukáz *Kuropatkin* hadügyminisztert felmentette állásától és a manduriai hadsereg vezérlőtábornokává nevezte ki.

Kínai válasz Oroszországnak.

Tokio, február 21.

A kormány jelentéseket kapott *Pekingből*,

lepetéssel. — Csak úgy repült a pénz mindig, azt sem tudtam, hogyan. Hiszen én a világ leghanyagabb gazdája vagyok... De hát ki az a tolvaj, aki így üldöz engem?!...

A bátyám szólalt meg most.

— Megengeded, hogy a magam belátása szerint járjak el, bácsi? Megígéred, hogy nem avatkozol bele a dologba?

Némán bólintott és hogy ígérte annál inkább megtartotta, hazulról is elment. Egy betegét látogatott meg.

Mi ellenben látszólag visszavonultunk szobánkba, az első emeletre, mintha le akaránk egy kicsit fekdüni ebéd után, de voltaképpen elrejtőztünk a kis benyilótan a bácsi szobája mellett.

Amikor minden elesenedett már a házbán, s künn a verőfényben csak a madarak csi-csergése hallatszott, valaki, mint valami árnyék, besurrant a másik szobába, s egy kéz a kulcs után uyuult.

— Tolvaj! — kiáltott fel bátyám berohanva a szobába.

Ebben a rettenetes pillanatban is egészen más volt az a néber, mint bármely más aszszony. Felicita nem sikoltzott, nem sirt, nem rimánkodott, csak elhalványult. Szürkésfehér sápadtság fagyasztotta meg az arcát, az ajkát és a nyakát, s ez a sápadtság elhúzódott egészen az izmos, csaknem férfias kezéig.

Még csak meg sem próbálta, hogy letagadja a dolgot.

— Igen, uram, igaz, igaz! — hajtogatta gépiesen, akár csak egy fonográf.

És amikor a bácsi végtelen keresztényi irgalomból megelégedett azzal, hogy elúzte a házból, — akkor sem talált más szavakat:

— Te voltál az, aki a templomtól kirabolta, s te loptad el a gyűrűt is, semmirevaló képmutatató, betörő! — rivallt rá szigorúan az öcsém.

— Igen uram, igaz, igaz! — ismételte csak

amelyek szerint *Alexejev* fő kormányzó — den tartózkodása alkalmával felszólította a kínai csapatokat, hogy őrizzék a vasutat, hogy megakadályozzák a forgalom fennakadását. A kínaiak vonakodtak *Alexejev* felhívásának eleget tenni és utasítást kértek *Pekingből*. Erre a kínai kormány azt a parancsot adta, hogy *Jelentésk* ki *Alexejev*nek, hogy Oroszország annak idején hivatkozott arra, hogy a kínaiak képtelenek a vasutat békében őrizni. Oroszország tehát most nem számíthat arra, hogy a kínaiak háboru idején őrizzék a vasutat.

Port-Arthurban.

London, február 21.

A Reuter-ügynökség jelenti *Jinkaból* tegnapi kelettel: A Reuter-ügynökség levelezője tégnap *Pflug* tábornok külön engedelmével hivatalos kísérlet mellett meglátogatta *Port-Arthurt*. Jelentése szerint a lakosság-nak kevesebb mint 30%-a maradt ott és ezek közül is még sokan el szándékoznak menni. A vasuton való szállítás igen jól megy. A hidakat és tevéket igen jól őrzik. Az élelfeltételek *Port-Arthurban* az által könnyebbítették, hogy a hatóságok megállapították az élelmiszerek árát. Nagy mennyiségű élelmiszert hoznak *Port-Arthurba* mely az oroszok állítása szerint két évre el van látva. Bár a hatóságok ismét megnyitották a *Liautong* kikötőket további érkezéseket nem várnak mert a japánok uralkják a tengert és az oroszok minden idegennel kénkönt bűnnek.

11. ezred 16-án elhagyta *Niuvsangot* és 17-én *Tasicsaoba* érkezett. Ha a 10. ezred *Kiacsacn* közelébe, a 9. ezred *Laicsvenghe* és a 12. *Liaujan*ba érkezett, akkor megkezdik a párhuzamos felvonást a *Yalu* felé. Mukdenből is előretolt *Pflug* t. b. b. csapatokat a *Yalu* felé. H. r. szerint nagyszámú tüzérség van utban Oroszországból a távoli Kelet felé.

Oroszok és japánok *Pekingben*.

Peking, február 21.

A diplomáciai kart ma a császári palotában kihallgatáson fogadják hogy a japán és orosz nagykövetségi őrség csapatai között előfordulhat összeütközést eikerüljék. abban állapotok meg az őrségek parancsnokai, hogy a ka onaknak nem adnak kimenőt ugyanazonok a napokon.

Tokio, február 21.

A kincstári hivatalnak öregegy és ezüst készletét a japáni bankban mint külföldi tartalékot e helyezték. A nemzeti kölcsönt kétszeresen tújgyezték.

Az oroszbarátok.

Páris, február 21.

Pelletan tengerészetiügyi miniszter a következő táviratot intézte *Arzelán* tengeragyhoz: Mivel meghatott az a szimpátia, amelynek

egyre Felicita olyan hangtalanul, hogy ezek a szavak jobban belemarkoltak az ember szívébe, mint bármilyen irtozás jelenet.

— Takarodjál a szobádba és szedd össze a cökmöködat! Hanem azt a szegényt legalább el kell még szenvedned, hogy egyenkint vizsgálom meg minden ruhádat. Aztán ki veled a házból és adj hálát az istennek és Don *Giacomonak*, akiknek olyan szelid keresztény szíve van.

Sohasem felejttem el azt a jelenetet ott fenn a kis padlásszobácskában...

Csak amikor az öcsém szándékos brutálitással össze-visszahányta minden holmiját, amikor rubája, fehérműje, ezer mindenféle apróság szerteszejjel repült, csak akkor jaidult fel fájdalomában. Még most is látom, amint a földre vetette magát s szedegette a sok holmit, valami anyai szeretettel mindannyit a szívéhez szorítva s a ráncoktól elsimította, minden egyes porszemet sorra lefujt...

Azután elment egyetlen szö nélkül, s meg sem próbálta, hogy becsúszott kérjen s egyetlen hanggal sem köszönte meg, amiért megmenekülhetett a gyalázattól.

Sokat beszélünk azóta róla s kerestük, kuttattuk, hogyan férhetett meg benne az a bűmlátos szerénység, munkakered s a rendnek és tisztaságnak az a nagy szeretete az aljassággal. Valami érthetetlen titokzatos hajlandóság volt-e benne a bűnre, vagy valami idegen gonoszág kergette bele a tolvajságba, valaki másnak a kedvéért kockáztatott-e mindent, nyugalmat és becsületét?

Vitkozásainkat a bácsi az ő szelid bölcselével szakította félbe.

— Mit tudunk mi? — mondotta — és ítékelhetünk-e? Hiszen az emberek bíráskodása csak paródia azzal szemben, amely mindnyájunkra vár. Ő is megtalálja majd a maga bíráját és vődőjét...

ön Franciaország és a francia tengerészet iránt kifejezett adóit és azok az érzelmei, amelyeket ön a Pascal parancsnokával és tisztjeivel szemben táplál. Örömmel juttatom hozzájuk az ön táviratát szerencsekívánatai kíséretében.

Prága, február 21.

Ma délelőtt az orosz templomban istentisztelet volt az orosz harcosokért, amelyen a polgármester a városi képviselőtestülettel is résztvett. A templom előtt nagy néptömeg gyűlt egybe és lelkesen énekelte a polgármestert és a képviselőtestület tagjait. Egyes fűtyök és tiltakozó kiáltások is voltak hallhatók. A rendőrség három tüntetőt elfogott. Az istentisztelet után a városháza előtt és az orosz konzulátus épülete előtt szlavja-kiáltásokkal énekeltek Oroszországot. A német ház előtt gyűléző kiállításokkal illették a németeket. A rendőrség több tüntetőt elfogott.

HIREK

Budapest február 21.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Február 15-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A herceggímás állapota.** Vaszary Kólos biboros herceggímás állapotában, mint örömmel értesülünk, tartós javulás állt be. Többször elhagyta ágyát, fájdalmai teljesen megszűntek. Az egyházi edelmet még mindig igen sokan keresik föl budavári palotájában. Ma többek között gróf Szechenyi Gyula főlovászmester, gróf Apponyi Albert, Széll Ignác államtitkár és neje, Vajda Ödön zirczi apát tudakozódtak személyesen a herceggímás állapota felől.

— **Idősb Perczel Miklós nagybeteg.** Bajáról írják: Idősb Perczel Miklós nyugalmazott főispán, 1848/49-beli honvédezkedés napok óta súlyos betegen fekszik bajai lakásán. A bajai társadalom, melynek legvitalisabb érdekéért oly lelkesen szállt sikkra az agg főispán, mély részvétellel fordul Perczel Miklós betegyágya felé.

— **A F. M. K. E. énekesgyűlése.** A F. M. K. E. igazgató-választmányja a tagok nagy érdeklődése mellett tartotta meg énekesgyűlést február 21-én. Thuróczy Vilmos császári és királyi kamarás elnöklötte a napot. Napirend előtt dr. Gyöngy Géza ügyvezető alelnök lelkes beszéddel üdvözölte Thuróczy Vilmos elnököt, mint Nyitra vármegye főispánját. Elnök vitát keltett Török Zoltán nógrádi főispán indítványára, hogy az igazgató-választmány évenként legalább egy ülést tartsa Budapesten s így lehetővé tegye, hogy az egyesület igazgatásába a többi vármegyei választmányok is befolyanak. A gyűlés utasította Clair Vilmos főtitkár, hogy Török Zoltán indítványát közölje az összes törvényhatósági választmányokkal s a beérkezett véleményekről tegyen jelentést az igazgató-választmányaknak. Előadta a gyűlés az új öv- és menedéklázi, valamint ifjúsági egyesületi szabályzatokat. Végül elhatározta a gyűlés, hogy Szeghalmi Sennovits Gyula A Vágyidő mondköre című könyvet az egyesület költségén kadjon, a szerzőnek pedig, aki e művének tulajdonosát az egyesületnek adományozta köszönetet mond.

— **Tisztújítás.** A jászvárosi demokrata kör vasárnap délután 3 órakor tartotta harmadik évi rendes tisztújító-köszönytölést Olay Lajos országgyűlési képviselő elnöklötte alatt. A kör tisztikarát a következőképp alakították meg: Elnök lett újra Olay Lajos, országgyűlési képviselő ügyvezető elnök Kabos Ede, társelnökök: dr. Reich Lajos és dr. Reiner Gyula, alelnökök: Bogyai Gyula és Révai Arthur, Veres Vilmos és Zsuga József; titkár dr. Baumfeld Lajos, aligévező dr. Oeskei Rezső; pénztáros dr. Csulag Jakab; ellenőrök: Csor Károly és Kun Ferenc; körigazgató Kemény Ignác, gazdák: Kirchner János, Hartman Sándor és Vámos Fülöp; jegyzők lettek dr. Nemess Bertalan, Schull Ignác, dr. Szirtes Alajos, könyvtáros pedig Berger Sándor.

— **Az orosz-japán harctérről.** A Magyar Földrajzi Társaság 25-ikén este hat órakor főelőadás-ülést rendez a tudomány-egyetem központi épületének II. emelet XIII. számú termében. Az ülésen dr. Cholnoky Jenő tartott előadást képekkel illusztrált előadást az orosz-japán harctérről.

— **Az O. M. K. E. szervezkedése.** Avadról táviratozók: Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület aradi csoportja ma délután tartotta a város-háza nagytermében alakuló közgyűlést. A gyűlést Teleschik Viktor, az aradi szervezőbizottság elnöke nyitotta meg. Ott volt Urbán Iván főispán is. Az O. M. K. E. programját Sándor Pál országgyűlési képviselő ismertette ki a jelenlévők nagy lelkesedése között. A fővárosi vendégek közül beszéltek még Brázy Zoltán és Székely Ferenc. A vidéki kereskedők óhajait Faragó Rezső, a gyűlés jegyzője

terjesztette elő, majd Adler aradi nagykereskedő beszélt. A további szervezkedésre 50 tagu bizottságot küldtek ki.

— **Államvasuti tisztviselők mozgalma.** A magyar kir. államvasutak hivatalnokai és alkalmazottjai országsszerre mozgódnak, hogy a rajtuk esett jogos sérelmükre orvoslást keressenek. A máv. alkalmazottjai az állami tisztviselők általános fizetésrendezése alkalmából kimaradtak. Ezért a sérelemért már a szombathelyi tüzelővezetőszobába tartozó tisztviselők és alkalmazottak gyűlést tartottak s ebben felhívták a többi alkalmazottakat csatlakozásra. A budapesti tisztviselők és alkalmazottak ma délután tartottak gyűlést a nemzeti tornacsarnokban, amelyen mintegy 3000 alkalmazott vett részt. Az után egy hordár a következő kis cédulát osztogatta az érkezőknek:

Vasutasok!

Jóllaktunk az ígéretekkel!

Szánjuk el magunkat immár férfias lépésre!

Mondjuk ki a sztrájkot!!!

Bent a teremben Uray Zoltán vasuti ellenőr nyitotta meg az értekezletet és javaslatára egy ötven tagu bizottságot választottak a csatlakozás előkészítése céljából. Uray aztán be is rekesztette az értekezletet, mi nagy lármát okozott, sokan megtegyedtek az elnököt és sértő szavakat kiáltottak feléje, de ez szó nélkül kislelt a teremből. Többen fel akartak szállani, de Andrejka rendőrfogalmazó senkit sem engedett szóhoz, a többi közt Margulit Kálmán nyug. zágrábi ellenőrt sem. Az összegyűlt erre Vássonvi Vilmost keresték föl, aki megígérte, hogy a miniszter utján fogja megvédeni a vasuti tisztviselők gyűlékezési szabadságát. Egyben egyetértésre és biggadtásra buzdította a tisztviselőket, akik ott a Demokrata-körben nyilatkozatot állítottak ki, hogy a megválasztott bizottságot ügyük vezetésére jogosultnak el nem ismerik.

— **Házasság.** A dohány-utcai zsinagógában ma délelőtt lényes esküvő volt. Dr. Emőd A. Adár ismert fővárosi orvos vette oltárhoz Neuwelt Irma kisasznonyt, Neuwelt Józsefnek a Munk Mór és Társa utcai nagykereskedő-cég főnökének leányát. Az esküvőn nagy számú előkelő közönség volt jelen köztük az orvosi körök és kereskedővilág több kitűnősége.

— **A féléni oktatás.** Orvosok és humanisták, akik a tudós előléptetésével az emberi szív meleg érzésével nézik ebben a nagy városban a gyermek sorsát, mind erősebben hangsúlyozzák, hogy a mai oktatás nem számol a gyermek fejlődésével. Az Országos Közegészségügyi Egyesület iskolaorvosi szakosztálya tegnapi ülésén megállapodott abban, hogy egészségesebb s okosabb, ha csak fél nap meg a gyerek iskolába. Ez a féléni oktatás azonban csak akkor jelenthet haladást, ha három óránál tovább nem szorítják az iskolapadok közé a fiatal csemetét.

Az értekezleten melyet Finczy Ernő egyetemi tanár vezetett, Révhegyi Iván VI. kerületi erdélyi elemi iskolai igazgató az egyhuzamban való oktatást vallotta higienikusabbnak, mert a gyermek szelleme a délelőtti és délutáni oktatás között otthon nem pihen, hanem még a játékkal is fárad és ebéd után olyan tunya aztán, akár a felöltött. Dr. Szabó Sándor fővárosi tisztviselő orvos sokat írt hivatalánál fogva a fővárosi iskolákban s tapasztalta, hogy háromórás oktatás után a hat-tíz éves gyermek annyira elárad, hogy valóságosan összeesik az alakja a padban, e mellett aztán képtelen figyelni, nagyokat ást és akaratlanul nyugtalan lesz. Az elemi iskola I-II osztályában elég enné napi kétórát oktatás. Acsay Antal egyetemi magántanár a féléni oktatással és azaz a fültetelel, hogy a tanítók a gyermek-pszichológiával mind behatóbban foglalkoznak, az egyhuzamban való oktatás mellett foglalhatást. Liebermann Leó egyetemi tanár Szabó tisztviselőnek minden szavát aláírja. A mai iskolai rendszerben van a hibája, amely sokkal több ideig tartja a gyermeket az iskolában, mint amennyi időt kell az anyag elsajátításához. Ha a pedagógusokat rá lehetne bírni, hogy naponként elégedenek meg a háromórás oktatással, akkor az iskola egyfolytában, délelőtt elvégezhető a maga munkáját. Míg azonban a mai időbeli követelmény fennáll: addig az osztott oktatás híve. Szerinte oktatás az egyfolytában való oktatást kell ugyan célul kitűzni, de csak akkor, ha a tanítás a rendszer javításával naponként három óránál tovább nem tart. Finczy Ernő elnök tisztán a gyermek érdekét tartja döntőnek. A maga részéről is azt a meggyőződést vallja, hogy az elemi népiskola alsó négy osztályának anyaga napi három órai munkával elvégezhető. Kimondta végül az elnök az egyesület ama megállapodását, hogy a tanítási rendszer megváltoztatásával és az oktatási időnek napi három órára való kurtításával helyén való az egyhuzam tanítás, ellenkező esetben a mai osztott oktatást kell megtartani.

— **Vihar Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy ott az éjelen és ma délelőtt orkánzerű vihar dühöngött. Számos ember elesett és sérüléseket szenvedett. A vihar nagy károkat tett, téglákat, párkányokat és zsinidákat szakított le, miáltal néhány ember megsebesült. Délután a vihar lecsendesült.

— **Ritka lelet.** A földtani intézet Stefánia-úti múzeumban ma ritka példány ósbánát állítottak ki. Egy *aulocetus* nevű ósbáná csontváza ez, amelynek a

tudományos beosztás a fokozza, hogy a miocén korszakból származik. Ebből a korból ugyanis a világ legelső múzeumban is csak nagyon kevés őslénytani lelet van. A ritka leletre a sopronmegyei *Borbolya* községben Pröszl János földirtokos tégiavetőjében bukkantak rá egy évvel ezelőtt.

— **Az alkohólizmus ellen.** A Good-Templerend címen érdekes füzet jelent meg a napokban if. babari Schwartzert Ottó fordításában. dr. Forel Agost zürichi egyetemi tanár tollából. A könyv ismereti a rend célját, alapelveit; céljának elérésére tagjaitól megköveteli, hogy teljesen tartózkodjanak a szeszitalok élvezésétől. A magyarországi rend hivatalos helyisége VII. Rombach-utca 5. szám alatt van ahol bővebb felvilágosítás szerezhető. A hasznos könyvecske ára 50 fillér. — Dr. Bresler elmegyógyintézetű főorvos Kis mennyiségű alkohol mérges hatású ol című tanulmányokban gazdag könyvet fordította le és adta ki dr. Stein Fülöp a magyarországi alkoholelles mozgalom legjellegesebb vezetőinek egyike. A könyvben részletesen ismerteti az alkohol káros hatását az ember szervezetre, szellemre, hangulatára és életfelfogására. A könyvet magyarsága és egyszerű szépi stíusa meg fogja kedvelni az olvasóközönséggel. A csinos kiállítás könyv ára 60 fillér; mind a két füzet kapható Franke Pálnál és valamennyi könyvkereskedésben. Az alkoholelles mozgalomról felvilágosítással szolgál dr. Stein Fülöp, I. Kégygyó-utca 5. szám.

— **A Lánchíd jövője.** A pénzügyminisztérium értesítést az omnibusz-vállalatot, hogy meghatározott záros határidőn túl néhány kocsijának a Lánchídon át közlekednie nem szabad. A vállalat a fővárosi törvényhatósághoz fordult támogatásért, de minden iparkodása kárba fog veszni, mert a pénzügyminisztérium, amint Graenzstein Béla államtitkár egy újságról előt részletesen kitéjtette, a Lánchíd fennmaradása érdekében még egyéb reformterveket is tervez. Így még jobban megszorítják a teherkocsik orgalmát, úgy hogy csak a bérkocsik és a gyalogosok járhatnak rajta, már a Belváros feloldása érdekében is, mert a belvárosi kereskedőknek az új Erzsébet-hídhöz fűzött reményei nem váitak be. Aztán szükség van ez intézkedésekre azért is, hogy a közönséget előkészítsék arra, hogy előbb-több bizonyos időre elölkene el kell zárni a közönség elől a Lánchídot, hogy a szükséges átalakításokat és javításokat megtehesse rajta. A Lánchídon egy idő óta nem közlekedhetnek már a postakocsik, nem vonu hatnak át rajta hat főnél nagyobb katonai csapatok, még a várpalota őrsége sem, a király ittoldéke alatt. Most az omnibusz-társaság volt a soron, és ezentul csak a János-kórházhoz közlekedő kocsik járhatnak a Lánchídon. A közönség nyugodt lehet, a Lánchíd ma is rendületlenül áll de a kormány minden esbetséggel szemben biztosítani akarja a viághírű alkotás fennmaradását ezért az öntött vasból készült szerkezetet kovacsolt vasreszekkel fogják kicserélni, de előbb egy szakemberekből összeállított bizottsággal megvizsgáltatja a hidat és ha szükséges mutatkoznak, mindenféle kocsik elől elzárják a hidat és csak a gyalog közlekedés számára tarthaták fenn. Mert a pénzügyminisztériumot az az elv vezérli, hogy a Lánchídon Budapest szimbólumaként fenn kell maradnia.

— **A Jövendő Japánról.** Erdődy Sándor kitűnő revüje külön japáni számmal köszöntött be ma. Megérezte a Jövendő mi izgatja legjobban e háborus időben az embereket s e heti füzetében Japánról ír tömördek érdekességet. A japánzásam stilszerű címlapját Markus Géza művészi inveniőjának finom vonalra raza díszíti. A füzet egyébként ezeket a cikketeket tartalmazza:

A trónörökös Japánról. — Vámböry Ármín: A modern műveltség Japánban. — A torrongó Oroszország. — H. A. A japánok Koreában. — Gróf Zichy Agost: A japán művészetéről. — Japán mese. — Japán népe. — Japán költők. — Pierre Loti: A mulató Japán. — Erdődy Sándor: A király fia. — Erdős Renée: Kleopatra. — Tolstoj Leó: Háboru és béke.

— **A szocialista zavargások.** A rendőrség Tóth János rendőrfogalmazó folytatja a vizsgálatot a tegnapi szocialista tüntetésnél letartóztatott tizenöt ember ellen. Ma egész délelőtt ezeket hallgatta ki a rendőrfogalmazó és valószínű, hogy több letartóztatás történik az ügyben magánosok és hatóság ellen elkövetett erőszak címén. Akiiket nem tartóztatnak le, azok ellen az V-ik kerületi kapitányság kihágási eljárást indít.

— **A rikkancsok szervezkedése.** A Budapesti Újságírók Önképző és Onsegélyző Egyesülete vasárnap délután 3 órakor tartotta Eitelheim Izidor elnökletű első közgyűlést. A közgyűlésen megjelent az egyesület védnöke dr. Vássonvi Vilmos országgyűlési képviselő is, a mintegy 500 főnyi tömeg nagy lelkesedéssel fogadta. A közgyűlésen bemutatott a jóváhagyott alapszabályokat, kiegészíteték a választmányt és dísztagokká megválasztották Fészi József országgyűlési képviselőt, Zilahy Simont és dr. Hertza Tivadart, a Magyar Hírlap főszerkesztőjét. A közgyűlésen dr. Vássonvi Vilmos leleszt beszédet tartott a tagokhoz, öszetartásra buzdította és hangsúlyozta, hogy az egyesület feladata lesz a rikkancsok becsléletes, kenyérkereső elemet formálni és az utcai hírlapfelirásit tisztességes kereseti ágá nevéni. A

közgyűlés zajos ovációiban részesítette a népszerű képviselőt, kinek a közgyűlés köszönetét *Betheim* elnök tolmácsolta.

Vörös éjszaka. Nagy ribillió volt az éjjel az Erzsébet-kört és Dob-utca sarkán. Azzal kezdődött, hogy egy 15-16 éves suhanc kiépte egy lakatoslegénynek a zseborráját és elszaladt vele. A lakoslegény kiabálására egész sereg ember rohant a zsebotolvaj után. A nagy lármára egy őrmester kirántotta kardját és ebben a pillanatban már mögötte termett egy napzámósok látszó legény és kiszakította kezéből a kardot. Ebből verekedés támadt, melybe belekeveredtek többen; a dühös legény vagdalkozott a karddal és az őrmesteren kívül még több embert megsebesített. Szinte piros volt a közevet a sarkon a kiomlott embervértől. A szegény katonát bekísérték a zsebotolvaj nyakonszíjéig, de a vagdalkozó napzámós a rendőr közeledtére eldobta a kardot és ellillant.

Felekezeti türelmesség. A felekezetek békes egyetértésének szép példáját jelentik *Erdő-Horvátiból*. *Fedós* András görög katolikus polgárt temették és a halottas ház udvarán három felekezet tanítója mondott megható buszbeszédet. A görög katolikus ok részéről *Kálnay* Rezső, a római katolikusok részéről *Bodnár* Árpád, a reformátusok részéről *Gaál* Endre buszcsuik el szép szavakkal a halotól.

Magántisztviselők és a közúti vasút. A *Magántisztviselők Otthonában* ma népes értekezlet volt a közúti vasút bérlet- és kedvezményes jegyei tárgyában. Az értekezleten sokan szóáltak föl a külteleken és a budai részeken lakó magántisztviselők közül és mindannyian élesen támadták a társaságot, amiért a bérletjegyeket megszüntette és a kedvezményes jegyek árát fölemelte. Beszölt *Szilágyi* Károly az obudaiak részéről, *Kasics* Péter és *Vászonyi* Vilmos is mire az értekezlet megbízta a szervező-bizottságot, hogy a kívánásokat részletesen állapítsa meg és a mozgalmat mindaddig ébren tartsa, míg a kifizetés célj el nem érkezik.

Szanatórium a gyulai városerdőben. A társadalom meleg érdeklődéséből lépül rövidesen a második tüdőbeteg-szanatórium a gyulai városerdőben. Az építési alap most gyarapszik a Van-Dyck koncert révén mely iránt szokatlanul nagy és meleg az érdeklődés. A várható nagy művészi élvezet mellett nagy emberbaráti cél is hívja a szíveket és így történik, hogy élén *József* Ágost főherceggel nagy gardája sorakozik az emberbarátoknak. A siker érdekében özvegy *Almássy* Kálmán grófnő, *Wenckheim* Frigyesné, *Lukaics* Györgyné hívására 500 tagból alakult meg a rendezőség.

Társasutás és Keletré. Március 29-ikén indul Budapestról az az utazótársaság, amelyet a Központi Menetjegyviroda vezet *Konstantinápolyba* (únán külön kirándulásokkal Izmidbe, Brússzába és Smyrnába-Efesosba, továbbá *Palasztinába* és *Egyiptomba*). A központi menetjegyviroda, amely a konstantinápolyi Rákóczi-társaságoton kívül még számos kiválóan sikerült társasutással alapította meg hírnevét, kitűnő összeköttetéseit ezúttal is felhasználta, hogy a résztvevők a felsorolt utaz mindegyikében nagy kényelemmel és mégis olcsón személtességek meg a csodás Kelet nevezetességeit. A részvételi díja teljes ellátással, kalauzálással, belépődíjakkal, vagyis az összes költséggel egyetemben a következő: *Konstantinápoly*: mindvégig első osztályon 875 korona, II. osztályon 275 korona. *Konstantinápoly* és *Palasztina* együtt: I. osztályon 1000 korona, II. osztályon 850 korona. Ugyanaz az *egyiptomi utazással* bővíve: I. osztályon 1370 korona, II. osztályon 890 korona. Bővebb felvilágosítást díjtalanul ad a *Központi Menetjegyviroda* Budapestben, Vigadóter 1. sz.

Mulatság. A *Budapesti Nőiszabó Iparosok Kör* március 5-én Andrassy-ut 39. szám alatt zártkörű tanácsulást tart. — *Vogl* Imre tanácselőlnökének vendékel március 12-én záró tanácsot adnak a budai Vigadóban. — *Szentes* város tisztikara és képviselőtestületének tagjai március 5-én bált rendeznek a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára. — A *Temesvári Vasmű Altitesték Kör* 18-án szépen sikerült táncestélyt adott, amelyen az egész vasuti tisztikar megjelent. A tánc virradig tartott. — A *Bürczi* D. Sándor-cég személtése március 5-én játékon alap a javára hangversenyvel egybekötött bált rendez az Erzsébetvárosi Demokrata Körben. (Royal-szálló B.)

Vörös lakodalom. *Máramarosvármegyében* *Kovács* István közösgében lakodalmat tartottak *Gezsi* László jómódot gazdánál. Az egyik vőlény az ünnepelességgel üdvözlésekkel akarta emelni, de amint a lakodalmas ház udvarán elűtötte pistolyát, a lövés *Székő* Ilona 18 éves leányt és *Kiskó* Iván 21 éves legényt halálosan megsebesítette. *Premán* Mihály, a gondatlan vőlény elmenekült. A sebesülteket haldokolva szállították a megyei kórházba.

Rezdőli hírek. *Varga* Borbála munkánót tegnap este nyolc óra tájban a Mátyás-téren három fegyverrel megtámadta, elfogta és nyolc korona készpénzt elrabolta. A rablót keresi a rendőrség. — A temesvári rendőrség távirattal értesítette a főkapitányt, hogy *Bussel* József többször büntetett kétségbe 4600 korona ellopás után onnan megszökött és Budapest felé vette útját. A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket.

(x) Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar, az tegezze megszűkületét *Mauthner* Odón cs. és kir. udvari nagyszerűk...

ebben, Budapest, Rottenbiller-ut. 33. sz. A cég főárjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

SZÍNHÁZ, ZENE

Kamara-hangverseny. A *Bürger-Grünfeld* vonósnégyes társulat erre az évadra befejezte működését. Ma délután tartották nyolcadik és utolsó népszerű kamara-hangversenyüket a Royal termében ezek a buzgó művészek, akik sok tudással és teljes ambícióval végzik dicsőre méltó feladatukat. Immár kilenc éve, hogy társulatuk megalakult s ez alatt a hosszú idő alatt lelkiismeretesen és jelentékeny sikerrel szolgálták a nemesebb művészet ügyét. A klasszikus zeneszerzőkön kívül fölkaroltak mindent, ami a modern zenirodalomban figyelem érdemel, és a hazai tehetségeknek is szívesen nyitottak tért. Mai, utolsó hangversenyükön szintén magyar komponista szerepelt: *Siklós* Albert, akinek még kéziratban levő as-dur hegedűszonátáját mutatták be. A szonáta *Siklós* érettebb művei közé tartozik. Kidolgozásában művészi gond nyilvánul és egyes részeiben az invencióknak sincs híjával. Az *Andante con moto* és a *Humoreszk* különösen tetszetős. A fiatal szerzőt, aki a zongoraszert temperamentusan játszotta, élénken tapsolták. Énekekkel *Scoparini* Mária működött közre, aki ariát adott elő a *Sámson és Delila* című operából, azután két dalt énekelt *Giordanito* és *Csajkovszky*tól, szépen és hatatosan. A vonósnégyes társulat *Ambrosio* vonósnégyesében (3-ik gordonka, *Schultz* ur) és *Haydn* bájos D-dur négyesében tüntette ki jeles összjátékát. Finom ízlésű. Ez az utolsó hangverseny méltó záródéka volt az eddigieknek.

Vigszínház. A Vigszínház e heti műsorát is *Fiers* és *Caillavet* szenzációs sikerű vígjátéka, az *Ereng utjai* tölti ki. Fennállása óta nem volt a színháznak darabja, amely iránt oly nagyványu és a legzesebb retekben nyilvánuló érdeklődés mutatkozott volna, mint az *Ereng utjai* iránt. Az ujdonság vidám cselekménye és a kitűnő előadás egyaránt vonzza a közönséget.

Társador. A Királyszínházban pénteken, 26-án kerül színre először Monckton és Caryll munkája, a *Társador*. A darab, mely a londoni Gaety-színház műsorát két esztendőig egymagában töltötte be, megjelölésényes kiállításban fog a Királyszínházban is színrekerülni. Az operett első felvonása Biarritzban a divatos francia ürdőhelyen, második felvonása egy kis spanyolországi városkában történik. Az operett szerepeit *Fedák* Sári, *Dánó* Irén, *Csatai* Janka, *Magay* Anna, *Hidvéghy* Margit, *Bónis* Malvin, *Ferenczy* Károly, *Vécséi* Geza, *Papp* Mihály, *Gyöngyi* Lszó, *Szomori* Miklós, *Kömeny* Janos, *Gabányi* László, *Cseh* Ivan és mások játszzák, új. *Bokor* József rendezi, *Kont* József tanította be. A táncok begyakorlására, *Zsigmond* Nándorban a balloztésmeren kívül a színűz angol tanúesternőt is szerződötet, Mrs. *Mumby*, aki a darabot Londonban is betanította.

Népszínház. Jövő pénteken lesz *Gezsy* István és *Hegedűs* Gyula népszínművének a bemutatott előadása. — *Pásztor* és *Stoll* operetteje, a *Kis észak* március eleén kerül színre. — A oslötörök délutáni előadásán *Hegy* Aranka fog fellépni a *Náni* című szerepében.

Jótekonycélu hangverseny. A *Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének* 26-ik jótekonycélu hangversenyén szerepel művésznők: *Csillag* Teréz, *Jeszenskyné* Nágy Ilonka, *Kurand* Duci és *Geyer* Stefi fölkerék a rendező-bizottságot, hogy a nekik szánt virágbozrékat árát a jótekonycélu lordítsa. A gazdag műsora hangverseny iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

Színház. A kitűnő művészeti heliap legújabb számában öt pompás karrikatúra és tíz sikerű képev kívül a tréias apróságok és mulattató cikkeek egész raját közli. A *Színház* egyes száma 20 fillért kapható. Szerkesztőség és kiadóvivalat VIII. Baross-utca 59.

Legújabb zeneművek kaphatók *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Károly-kört 26. Kedvelt da ok, kuplék és keringők: *Soup-la Catarina* magyar szöveggel a *Sherry* című operetből 1.80 K., *Sherry-walzer* 2.40 K., *Youp-la mars* 1.80 K., *A Makrancos hölgyek* című operetteköt: *Potpouri* 3.—K., *Gühwürmchen* *Janosbárg* ldyi zongorára vagy énekhangra 2.16 K., *Lincke* Es war einmal zongorára vagy énekhangra 2.16 K., *Indra* album 3.60 K., *Die Meistersinger* von Berlin 2.40 K., *Venus* steig hermeder 2.16 K., *Luna-walzer* 2.40 K., *Füty* kuplé a *Tavaszból* 1.80 K., *A etter*, *Légyott* *Intermezzo* 1.80 K., *Teljes* operák és operettek szöveggel: *Gounod*, *Faust* 14.40 K., *Verdi* *Aida* 14.40 K., *Bizet*, *Carmen* 10.40 K., *Poldini*, *A csavargó* és a királyleány 5.40 K., *Madame Sherry* a *Magyar Színház* kitűnő ujdonsága 12 K., *Lincke* *Lysistrata* (Makrancos hölgyek) 12 K., *Szöveg* nélkül: *Puccini*, *Tosca* díszes kötésben 9.60 K., *Mascagni*, *Paraszbecsület* 6 K., *Goldmark* *Saba királynője* 7.20 K., *Strauss*, *A tavasz* 6 K., *Fledermaus* 5.40 K., *Eysler*, *Bruder Staubinger* (Vándorregény) 6 K., *Madame Sherry* 7.20 K., *Ezüst papucs* a Népszínház ujdonsága 4.80 K., *A drótos* 6 K., *101 magyar népdai* cigányos modorban, zongorára 3 K., *hegedűre* 3 K., *cimbalomra* 4 K., *Kuruc* dalok legújabb gyűteménye *Huber* Sándor átiratában 6 K. Nagy raktár antikvár zeneművekből is. Könyv- és zomolijegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Nyiltér.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Résztvényesi nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én

1,981,516,483-42 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én

6,958,093,587-09 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:

Budapest, IV., Andrassy-ut 20.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT

Football. A tavaszi idény legérdekesebb mérkőzése ma ioyt le a millennárius versenypályán. A volt bajnoki csapat, a *Budapesti Torna Club* és az idei bajnoki csapat, a *Ferencvárosi Torna Club* állottak egymással szemben s óriási közönség seregült össze, feszült érdeklődéssel várva az eredményt, mely az első percekben történt összecsapások után nem lehetett többé kétes, mert a *F. T. C.* olyan vehemenciával támadott, olyan szép összjátékot produkált, amely messze felülmúlta a *B. T. C.* újjászervezett, de még össze nem szokott csapatát. Így történt, hogy 18 pernyi igen kívül érdekes küzdelem után Weiss egy igen élős lövést intézett a kapura, melyet kivédeni szinte lehetetlen is volt. Nagy éljenriadalom támadt az első siker nyomán s bár a *F. T. C.* egész a játék végéig folytón támadott, több eredményt elérni nem volt képes. A második féldő kezdetével — dacára az ellenszélnek — ismét a *F. T. C.* vezet a támadásban s bár a *B. T. C.* vitélőül állja az ostromot s néha le is szalad a labdával, egy-két cornernál egyébbel nem boldogul s a 9-ik percben Borbás a labdával gyönyörűen letutva, azt a kapuba teremti. Dazzal el is dőt a match sorsa, mivel a *B. T. C.* legnagyobb erőfeszítés dacára sem volt képes valamire menni, a *F. T. C.* pedig nem nagyon igyekezett a támadással, elégnék tartván az elért eredményt s így 2 : 0 arányban a *Ferencvárosi Torna-Club* bajnoki csapata újabb babérrel hagyta el a küldötteret. E mérkőzést megelőzőleg a két második csapat küzdött is itt a *B. T. C.* lett a győztes 2 : 0 arányban.

TÁVIRATOK

A balkáni helyzet.

Róma, február 21. A *Captan Fracassa* az elterjedt valótlan hírekkel szemben, amelyek Olaszország magartására és Balkán helyzetre való tekintettel állítólag tett hadikészületeire vonatkoznak, kijelenti, hogy sohasem volt oly alkalos a teljes nyugalom reménye, mint most. Teljesen alaptalan az a gyanúsítás, hogy Olaszország bizalma megoszlott volna Ausztria-Magyarországnak és Oroszországnak a Balkán békéjére irányuló akciójában. Ezt a hírt csak üzérkedési célokra terjesztik. A kormány, mely ügyel az üzérkedőkre, éppugy büntetni fogja tudni ezeket, mint azokat is, akik ezeket a hazug híreket forgalomba hozzák.

Konstantinápoly, február 21. A portának az a közlése, hogy *Sakir* basa úszkübi váli Djakovába bevonult, nem bizonyult valótnak. A reformkövetelések ellen eddig nem kötétek általános befor. A fegyverben álló törzsek csak arra nézve kötétek bezár, hogy a vérbosszút a kurban-beiramig, mely beaurat végére esik, elhalasztják. Vezérük *Szulejman* aga Batava.

A megszökött basa.

Konstantinápoly, február 21. Az Egyiptomba szökött *Ahmed Dscal Edin* basa a szultánnak távirattal jelezte ki hódolatát, és bocsánatot kért tőle, utalva arra, hogy csak beteg feleségének, aki egyiptomi hercegnő, látogatására utazott el és ezt titokban tette, mert nem kapott rá engedelmet.

KÜLÖNFÉLÉK

A szerető.

Volt egyszer egy lány — sorsa nem mese —
Megverte mindennap a kedvese.
Liliom — teste nem birta tovább,
Az Úr leküldé érte a halált:
Tündöklő szárnyal halgan szállt alá
Felfelé,
S röptül vele a megnyílt menny felé...!

S fogadták jöttét fényes angyalok
Ajukon paradicsomi dalok
Zendültek hárfaszóként ékesen,
Minőt nem hallhat ol' lenn senkiséim!
S ezer testvérpár résztvevő keze
Mind szép s szelid
Simogató becözve fürteit.

Vérző testének földi ágy helyett,
Felhőpárnákon kínáltak helyet,
A szerderjes, fázékony lábakat
Leheletével éleszté a nap,
S a tejútból szűrt nyhe balzsamot
Az égi bolt
Csudás virrasztó-asszonya, a hold.

S megszólalt csillagos trónján az Úr:
Láttuk, mit szenvedél amoda túl,
Hadd váltsa föl örök gyönyör a bú,
Tűzd föl az égi rózsakoszort!
Smuljanak el, mint szűz petyolat
E mély sebek,
Kötözzék be gyöngéd chérub-kezek!

Megingatta sápadt fejét a lány,
S kérő fohász rezdült meg ajakán!
— Inkább csókjától gyógyulna e seb,
Nincs égi ír krónáján édesebb,
Forrón csókolt s megbánta, hogha vert
Minduntalan — —
Én visszamennék hozzá, ó Uram!...

M. Kornis Aranka.

Tavaszi divat.

Az utca divatjának még megvan a maga fölies hangulata. A nők nyakán prêmes gallér meg hosszú nyakbavető, kezükben még negédes keccsel lóbják a szeszélyesebbnél-szeszélyesebb karmantukat. Tehát hivatalos fogalmak szerint még tél van a divat birodalmában. Csak az avatott szem látja meg, hogy a meleg, szinte tavaszias napsugarak hatása alatt meglazulnak a nyakbavetők szoros kapcsai és hogy a karmantuk komor prémjére itt is, ott is ráütik a tavasz virágát, az ibolyát. Mindez a leghatározottabban jelzi, hogy közelig az év legkedvesebb szaka, az ifjak kedvence és az öregek reménye: a tavasz. Reszkető kezű aggok talán még nagyobb örömmel várják a természet újjáéledésének, a kikelet korszakának megérkezését, mint a jövő reményeiben duskáló fiatalok.

És amíg odalenn, az avar hullott lombjai alatt ezernyi csirája fakad az új életnek, a divat világában is forrongást, pezsgőt, új életet jelent a tavasz. A meleg napsugarak új kötelesegeket rónak a társaság-beli nőre, amelyek sok gondot és még több jóízű követelmek meg. Mig a tél utcai ruhái csaknem kivétel nélkül sötét színekben készülnek, a meleg évszak szinte megköveteli a deris-világos ruhát. És itt könnyen izlésbeli tévedéseknek eshetik áldozatul mindenki, akinek lelkebe bele nem születte a szépérvű igazi formája. A világos színek valóságos örvényei a tévedéseknek és tisztán az okból nehezebb a tavasz és nyár divatját sikerrel követni.

Egyelőre még csak a kizaklatok és a divatsalonok adják az új divat fejlődésének jelét. Mindenhol óriás garmadákban állnak a legizésesebb tavaszi szövetek és a hatalmas tükörablakok mögött egymásután tűnnek fel a sűrű, drap és egyéb színű tavaszi szövetek. Szinte világos lesz tőlük az utca képe és ez a világos színezet úgy beleillik a napsugarak ragyogásába.

Mint ahogy a ruhák szabását illetőleg sem mondhatunk semmi biztosat, a szövetek — mint megannyi épp megjelent és diadalra szomjas hadvezér — csak most állnak csatasorba. A megjelent versenytársak száma után felve az új látjuk, hogy ismét a diskrét, inkább színtelen árnyalatok fogják a vezérszerepet vinni. Ezek között első helyen állnak a *Monasterly* és *Kwamik* utódainak e napokban megérkezett kollekciói.

A kammarn-szöveteket erősen jelölik mint a tavaszi idény legkedveltebb szöveteit. Nagy kockákban vékony csíkok oszlik részekre a szöveteket és e csíkok diskrét sárga, kék vagy zöld színben szinte belevesznek a tompa alapba. Ezek a kammarnok megvannak minden színben, de leginkább a drap, sűrű és sötétkék minden árnyalatában. Felülülük

selymes, finom kiadási ók a már ismert és kedvelt Coatchmán-szöveteknek.

Utazó- és praktikus ruháknak a sötétebb színekkel tarkított serge-eket veszik. Ezeknek amugy is mintás a felülete, azért nem kell őket annyira kimélni és a mindennapi használatnál ez megbecsülhetlen előny. Hogy mennyire megbecsülhetetlen, azt főleg azok tudják, akiknek már egyszer kijutott a kényes ruhában való utazás kinszenvedéséből. Ekkor látjuk csak igazán, hogy egy látszólagos kicsiség is mennyire meg tudja nekünk keseríteni a legnagyobb élvezetet. Azért nélkülözhetetlen kelléke minden utazórúháknak a célszerűség és ezért oly megfelelőek e célra a kockás serge-ek. Mert, mint kevés kivétellel minden tavaszi szövet, ezek is kockásak. Kisebb kockák egész sora van egy nagyobb négyzetben elhelyezve és tetszetős egészet képez.

Sötét színekben is látjuk a sergeket, például sötétkék és sötétbarna színekben. Az utóbbi főleg az idős hölgyeknek lesz kedvelt viselete. A kéket mindenkörbéli nő egyaránt viselheti.

Egészen simán és sűrűn vannak alkalmazva. Ekkor drap, világos és sötétszürken, valamint a kék színnek különböző árnyalataiban készülnek.

Nagyon elegáns szövet a selyempuha és épp oly fényes croissé, mely vetekedik a legfinomabb selyempozító szépségével. Ebből rendkívül előnyösen érvényesül a redőzet klasszikus volta és az alak karcsúságát onnét hatásosabban kevés szövet tünteti fel.

Azonfelül még a kockászövetű croissé is látjuk még pedig mindenféle színben és árnyalatban. Különösen kedvelt a drap és a sűrű. E tompa színek iránti előszeretettel könnyen érthető, mert az erős tavaszi nap minden élénk színre káros befolyással lehet és csakis a hideg — kevésbé határozott — árnyalatok kerülnek ki diadalmasan a napsugarak bomlasztó hatása alól.

Posztót — az előbbi évek arányához mérten — keveset látunk. Hogy sikerülni fog-e a most szereplő újdonságoknak ezt a kedves szövetet teljesen háttérbe szorítani, azt majd a jövő fogja bebizonyítani. Meggyőződésem szerint sokkal több a hive, mintsem hogy ez egyhamar és teljesen sikerüljön. Annyira kedvelté lett az évek folyamán és az alkalmazásnak oly bő változatát teszi lehetővé, hogy ez szinte lehetetlennek tűnik fel azok szemében, akik szakszerűen foglalkoznak e divattal.

Az elsorolt szövetfajokból látjuk, hogy változatosságról bőven gondoskodott az idei, tavaszi divat. Hogy melyik fog győzelmet aratni, az a legtöbb hívót toborozni a szép asszonyok és leányok tömegéből — azt tisztán a szép hívők szépségétől függ. Hiszen egy-egy divatcampagne eldöntése teljesen az ő kényükre van bízva és amit ők e téren határoznak, az ellen haszatalan minden felebbezés. Ugyanez áll a szabásművészet egyes válfajaira nézve is, amelyeknek bemutatására most készül lázas sietéssel a párisi divatművészek hada. A formákról és részletekről határozott értesüléseink még nincsenek, de a közel jövőben már kipattannak a még felve örözt titkok.

s. b.

† **A hadüzenetről.** Valamikor sokkal ünneplésesebben, több ceremóniával indult meg egy háború, mint például most a japán-orosz mérközés. A rómaiak a hadüzenet formáinak betartására annyira súlyt helyeztek, hogy egész sereg heroldot tartottak külön erre a célra. A heroldok valóságos festői pompával nyitották meg az ellenséges felek között a harcot. Később századokon át becsületbeli dolog volt az európai népeknél, hogy mielőtt összecsapnának, a keztyűdobást valahogy el ne mulasztják. Még a tizenhetedik században is XIII. Lajos francia király formálisan, herold utján üzent meg a háborút Spanyolországának és mikor X. Károly svéd király arra határozta magát, hogy a Dániával fölmerült differenciát legyverrel dönti el, mindaddig egy lépést sem tett a serege, míg a hadüzenete kiküldött herold vissza nem jött Kopenhágából. Most bizony másképp van: előbb kapnak össet és csak azután jön az ünnepléses nyilatkozat nem annyira az ellenség számára, mert ennél mint guny hatna, hanem inkább a többi ország számára, mintegy figyelmeztetésül, hogy ne lépjenek ki a szerződéses semlegességükből. A krími háborút a *high sheriff* 1854. március 22-én hirdette ki a londoni börze erkélyéről, holott a háború már akkor javában folyt. Orszországon ebben a háboruban óvatossabb volt, mert csak három nappal a hadüzenet után kezdte meg a csatát a törökkel. Már 1877-ben 60,000 orosz katona állott Románia határán aznap, mikor a török a hadüzenetet megkapta. Nem egyszer bizonyult helyénvalónak az előzetes deklaráció. Így például lord *Salisbury* tizenöt évvel ezelőtti háborúval fenyegette meg Portugáliát, ha nem vonja vissza a Shíró-folyó

parjáról seregét. A fenyegetésnek meg is lett a fogantaja és a háborúból semmi se lett. A legutóbbi két évszázad alatt nagyon kevés esetben előzte meg a háborút formális hadüzenet.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Előfizető leánya 36036. Jól esik olvasnunk, hogy a sok kérdezősködő leány között van már egy olyan is, aki nemcsak a férjhezmenés reménykedő és vágyakozó tételédéseivel foglalja el az elmét, hanem gondol a másképpen való megélhetés módjaira is. Mert az csakugyan úgy van, hogy a statisztika nagyon kegyetlenül bánik a női nemet lévőkkel, mikor kimutatja, hogy sokkal több leány születik mint fiú és a felnőtt leányok nem kerülhetnek mind főként alá. Hát ez durvaság a statisztikától, de nem lehet róla tenni, mert igaz. Már most hogy rendezkedjék be és hogyan fejezveze fel magát egy szegény leány az olyan nagy ellenséggel szemben, mint az élet? Bizony jól teszi, ha valami „kenyérpályát” keres ki magának s iparkodik önálló munkakör dologtevésében kárpótlást keresni az elmaradt vagy esetleg elmaradható fejkötőért. A szüleinek így nem válik terhére, sőt a segítségükre lehet. Persze nőnek nem könnyű, sőt nagyon nehéz valami álláshoz jutnia. (Még férfiak is!) De még sem lehetetlen, amint ezt az ön esete is bizonyítja. Válogatni nem nagyon lehet, de azért néha mégis finnyásnak kell lenni, mert van olyan kenyérkereset, ami csakis férfunak való vagy legfőképpen olyan nőnek, aki az emberi kor legvégső határához már nincsen nagyon messzire. Amelyik leány még nem tartozik a tisztas matrónák sorába, sőt egészen fiatal és hozzá még szép is: az ne menjen olyan állásba, amelyben teljesen egyedül, magára hagyatva áll és tömérdek nagyszámú fiatal-és öreg urakkal (civilikkel és katonatisztekkel) van állandóan körülveve. Már az a társalgás, amit ezek a jó urak egymás között folytatnak, egymagában véve is kellemetlen helyzeteket teremthet a csókak közé került tehér galamb számára. Aztán bizony úgy van az, hogy a tiszturak nagyon kedves, kellemes, finom, udvarias emberek lehetnek ahhoz az egyedül álló leányhoz, mindazonáltal a világ száját nem lehet betömni, amely tehát hol sutogva, hol szabadon, bátran hangoztatja azt a véleményét, hogy az ilyen kizárólagos férfikörnyezet ártalmára lehet a magányos leány jó hírnévnek. Már pedig erre adni kell, akármilyen alapunkul való is különben a Nagy Galeotto hazug hírtérjesszé. Az ilyen állást legelőbb akkor szabad elfogadni és megtartani, ha a kenyérkeresetben az édesanyja, vagy valamely idősebb nőrokona szintén résztvesz, akivel egész idejüket egymás közelében tölthetik. Tehát, bár ön kereskedelmi tanfolyamot végzett s azt az állást be is tudja jól tölteni és az önnek kellemes és jól jövedelmező is, mindazonáltal ha a saját édesatyja azt mondja, hogy azt tovább nem szabad megtartania, hát nyugodjék bele, mert ő már nagyon jól tudja, hogy kevesebbet veszít ön, ha elhagyja az állását, semmintha ott marad. A világ még nem haladt annyira, hogy az ilyen kenyérkereső leányoknak megadná mindazt a tiszteletet, amit megérdemelnék, ha így férfikompániába kerülve kénytelenek valamely foglalkozást elfogadni. Aki tehát nem kénytelen vele: az ne is fogadjon el, hanem várjon-tűrjön és keressen a leányváltának meletekbb állást és elégedjék meg vele, ha szerényebb is, mint amaz. De ha mégis akad olyan fiatal leány, akinek két kézzel kell kapnia még az ilyen férfikompánias állást is, mert az élete fönttartását és tán a szülei gyámolítását másképp nem tudná biztosítani, annak csak azt tanácsoljuk, hogy ha jól akar és azt kívánja, hogy a férfikörnyezete is igazán tisztelje, akkor ne három, hanem huszonhárom lépérről beszélgesse mindegyikkel. Ne pajtáskodjék, ne cimboráskodjék velük, ne változzék közöttük — férfias, őrizze meg a nőiességét és páncélozza körül magát egy kis szórakozottsággal és komolysággal. Egyébbel ne törődjék, mint a rábizott dologgal, amelyet végezzon pontosan és szerényen. Ha ezt teszi: a férfiak olyan nagy tiszteletet gerjednek a megközelíthetetlen leány iránt, hogy ők maguk lesznek a legbűségesebb védelmezőik, mintha mindegyik egy-egy fivére volna.

B. J. Somorja. A bejelentő hivatal, ha bélyegeken mellékel 70 fillért, önnek is ad választ. Mi sajnáljuk, de címek kikutatására nem vál a kozhatunk. — **B. J. Maros-Ludas.** Az utrányt s a diat a vasutnál megmondák. A bizonyítványokat az ön helyettese fogja kiállítani. A tolvamodványát egy koronás bélyeggel kell ellátni. Utazasi kedvezményre nincs igénye. — **M. L. Nagyvárud.** Mondja el az orvosnak bátran. — **Ö. J. Miskolcz.** Nyilván a számejtés késlelteti. — **B.** A pénzügyminisztérium engedélyével lehetséges, —

Érdeklődés. A követelt díjat előre levonják. Felveszik esetleg valamely alipriványi helyre. — **S. J. I.** Az alapítvány iránt való folyamodás dr. Weinmann Fülöp királyi közigazgatósági (Budapest, (Andrássy-ut 9. szám) küldendő. A kölcsönre nem budapesti lakos is reflektálhat. **2. dr. B. I.** Budapest, Váci-körút 26. szám. — **G. F. E.** A vizsgálo-bizottság a pénzügyminisztériumban kívántra közli a dátumokat. — **K. E.** Az illetékes elnökök közigazgatási hatóság útján kérje az utlevélet a belügyminisztériumtól, mindjárt sürgősen az elintézés. — **K. A. Soli.** Az Egyesült-Államok magyar iókonzulja, cserneki és tarkói Tamás (New-York), amennyiben a kéredezett be van vezetve a konzuli anyakönyvbe, készséggel ad utbaigazítást. — **B. L.** Beiratkozhatik. Külügyi szolgálatnál rendszeren a keleti akadémiára vagy a kereskedelmi tanfolyam elvégzéséről szóló bizonyítványt kívánják. — **D. I. Sz. Régen.** A belügyminisztériumhoz nyújtson be kérvényt, amelyben két tanu, lehetőleg tanító és lelkész aláírásával igazolja, hogy a születési bizonyítványába bevezetett keresztnevet nem azonos azzal, ahogyan általánosan hívják. A sorsjegyekről legközelebb.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, február 21.

I.

A tőzsdéken a kontremín vette át a vezetéset az amugy is erőltetett hausse-mozgalom kezéből. Az árfolyamrontó elemek eszközeiben soha válogatások nem lévén, minden hírt, amely baisse-re bangozhat, teljes hiszékenységgel fogadtak és terjesztettek és semmiféle cáfolatra, vagy kedvező körülményre nem hederítettek. Így Ausztria-Magyarország mozgósítását a Balkán ellen készpénznek vették, ennek a cáfolata pedig hatás nélkül maradt. A hitelbank kedvező mérlege, s egyéb üzleti hírek, amelyek megnövekedett nyereségeket, megerősödött tartalékokat, gazdasági viszonyaink általános javulását és nagyobb szabású kiviteli esélyeket vetettek fölészire, nem voltak képesek kedvezőbbre fordítani a hangulatot, amelyre súlyosan ránehezedik annak a mind bizonyosabbra válása, hogy a japán-orosz háborúnak igen hosszú tartama lesz. A depresszió annál nagyobb és intenzívebb, mert a háboru szinte teljesen készületlenül érte a piacokat s ezek most nem igen tesznek különbséget háborútól érintett, vagy attól független értékek közt. Kivételt csak a helyi papirok tesznek, amelyek még valahogy meg tudták őrizni eddigi árszínvonalukat. — A nagyobb árfolyamésekről a következő táblázat ad megfelelő képet:

	Február 12-ikén	Február 20-ikán	Külön-bözet
Magyar hitelrészvény	752.-	735.25	- 16.75
Osztrák hitelrészvény	645.50	624.50	- 21.-
Osztrák-magyar államvasút	644.-	624.50	- 19.50
Kereskedelmi bank	2730.-	2670.-	- 60.-
Rimamurányi vasút	459.-	449.-	- 10.-
Közúti villamos vasút	590.-	581.-	- 9.-
Városi villamos vasút	321.-	312.-	- 9.-
Magyar koronajáradék	97.80	96.50	- 1.30

II.

A gabonaesernők e hét elején oly események és izgalmak színhelye volt, amilyenek azok már öt év óta, amaz emlékeztető 1899-iki ringesztendő óta, ott fölészire nem kerültek. A gabonakereskedelem fővárosi és vidéki nagyja, de kiskisnyei is napi 7-8 órát töltöttek a börzén határtalan izgatottság, tömeges forgalom s örült árbaesza közepette. A levegő hausse-hirektől izzó; szájról-szájra jár mozgósításnak, az orosz kiviteli tilalom „biztos” bíre, amelyhez a vélekedésekről s kül-öslendi készletelfogyasztásról forgalomba jutott hírek csakallakoznak. Nem csoda tehát, ha a mult hétén 862 koronás áron zártul április buza nagy ugrásokkal 9 koronán felül is emelkedett a hét e-jén. A hét közepén némi józanodás kapott lábra, a vidéki spekulánsok hasznukat zsebrebrevája a fővárosból eltávoztak s a hajózás megnyitása is küszöbön áll, mindmégannyi körülmény, amely a kontremín legalább egyelőre elősegíti. Hogy ez meddig lesz képes fenntartani a kül-öslendi magas jegyzések ellenére a budapesti árák diszparitását, az egy hét mulva fog csak kiderülni, amikor már a hajózás megnyitása után leszünk.

A határidő-üzletben 50 kilogrammonként a következő jegyzésekkel zárult az e heti üzlet: buza áprilisra 8.93 K., októberre 8.60 K.; rozs áprilisra

7.07 K., októberre 6.98 K.; tengeri májusra 5.51 K., júliusra 5.61 K.; zab áprilisra 5.91 K.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.) A tartós rendkívüli enyhe idő árák következtében a forgalom a lefolyt héten még élénkebb lett. Az érdekelte körök íggyelme e héten is az államilag olmozart löhermagra irányult, de ezen igényeknek, sajnos, csak részben lehetett megfelelni, mert a plombozás nagyon lassan halad, amennyiben az idén a tokos (kapszuszás) aranka igen gyakori. Lucernának jó kereslete van de ezen magféléknél is az olmozarolás a bemutatott készletekhez mérve szintén nehezkesen folyik. Takarmányrépamag. Ugy a gazdák, mint a viszonteladók részéről nagy mennyiségű leletek vásárolva és ezen nagy kereslet nemcsak a tényleges szükségletben lelt magyarázatát, hanem az ideai alaposon árakban is. A többi magfélék forgalma a rendszerben mozgott. Jegyzések nyersvörst 60 kilogrammonként Budapesten: Lóhere 62-70 K. Lucerna 64-60 K. Mubar 6 1/4 - 7 1/4 K. Bükköny 6 1/2 - 7. - K. Baltacsin 15-16 K. Répamag impregnált 36-60 K., nem impregnált 28-48 K.

Nyerstermények. (Ifjú Leitersdorfer Lipót jelentése.) A forgalom a lefolyt héten az általános magas árák következtében csak mérsékelt volt, bár a legtöbb cikkre elég nagyférékelvny mutatkozik. Marhabőr. Az árák változatlanul magasak. Zöld bőrből nagyobb készlet halmozódott fel, melynek eladása a magas árkövetelések folytán csak nehezen létesül. Száraz bőrből a készlet csekélyebb. Az árák 190-210- koronára között változnak 100 kilogrammonként. Lóbőr. Hosszu időköz után az orosz vevők ismét megérkeztek. Ezek értesítése szerint Oroszországban eléggé élénk a kereslet, azonban a magas árkövetelésekkel szemben tartózkodóan viselkednek. Fizeknek lóbőrét 25-30 koronát páronként, minőség szerint. — Juhbőr. Az üzlet a lefolyt héten ismét élénkebb volt, amennyiben több vagon német gyapjas juhbőr a kül-öslend számára 95-104- koronáért kett el. — Bárány- és gidóbőrben az üzlet még nem kezdődött és az áralakulás az idei áruért még bizonytalan. Báránybőr illetőleg kül-öslendről jelentik, hogy ezen cikkre a megeléged árjegyzések mellett megiehető nagy szükséglet lesz.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatóságai közvetítők heti jelentése a Budapesti Napló részére.) A hozatalok ezen a héten is megiehetően kicsinyek voltak és így a piacra került áru megiehető magas árákon nyert azonnali elhelyezést. A vételkedv az összes cikkben jó és így rendszeres nagy tételek felküldését a ánhajtuk. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: Husfélék: vidéki marhasun változatlanul jó keresletnek örvend és ma elejehus 76-86, hátúlia 86-105 koronával volt a forgalomban métermásánként. Öllöt borokban a hozatalok egész héten át alig fedezték a szükségletet, a kereslet pedig élénk volt és így az üzlet nagyon szilárd és az árák hosszsan súlyevonás nélkül 96-112 fillérgy emelkezők kilonként minőség szerint. Sörtés-béren lanyább lett az üzlet és ma szalonás zsírsze tések kilója 104-112, lehozott sertihsun 108-116 fillért jegyzett minőség szerint. Bárányok párja 12-20 koronára. Szépen tisztán kezelt szopós malacok kilója 2.40-2.40 koronára. Vad-félék közül most már csak miniszteri engedéllyel lott szarvas és vaddisznó kerül a piacra és ma szarvas 72-76, vaddisznó 60-100 fillérral nyert elhelyezést kilonként. Elő baromfi-ban szilárd az üzlet, az árák magasabbak és így ajánlhatjuk rendszeres nagy tételek felküldését. Ma csirke 2.20-2.0, kappan 3.20-4.40, kaeca 3.20-5.40, lud 5.60-8.00- koronát jegyzett páronként minőség szerint. Vágott baromfi: I. rendű szépen, tisztán kezelt hizott ludak kilója 1.30-1.40, hizott pulykák kilója 1.40-1.50 fillért jegyzett minőség szerint. Tejes poulard párja 2.40-2.80, I. rendű hizott kappan párja 3.20-4.80 koronára. Tojásban mint azt már előző jeztük tényleg áresés állott be és ma már I. rendű friss telt áru 78-79 koronával nyert akadálytalan elhelyezést eredeti lánként. Az ár az idén lassan mértékeltesen enyved, úgy hogy kevés kockazzal járó üzletre van kilátás. Tejtermékekben egyre javult az üzlet és ma már szilárdnak is mondható. I. rendű szövetkezeti teava 2.20-2.50, jó triss 1.0zovaj 1.60-1.80 és tehenúrut 26-32 fillért jegyzett kilonként minőség szerint. Burgonya nagy gumós, válogatott, egészséges, rózsza 3.60-4.20, sárgea 4.-4.60, fehére 3.40-4.- koronára mm-ként vaggontételben. Veres-hagyma I. rendű egészséges, nagygyümös makói faj 9-11 koronára mm-ként. Delgyümölcsöt vidékre a következő árákon szállítatunk: I. rendű narancs 160-as 7.50, 200-as 7.50, 300-as 8.50, 360-as 8.- koronára lánként. Vépíros narancs is van állandóan rak-táron I. rendű citrom 300-as 6.50, 360-as 7.- koronára lánként. Kosárnarancs 100 kilóra 20.- koronára.

Rusarak. A székeslőváros vásárgazgatóságának a hivatalos kimutatása szerint a marbanust a lefolyt héten átlag a következő árákon jegyezték: Vesepecsenye egészben 1.40-3.- koronára. Vesepecsenye tisztott 2.40-6.- koronára. Marhahus hátúlia pece-senyének 1.28-2.40 koronára; ugyanaz levesnek 1.04-1.60 koronára. Marhahus eleje I. rendű 1.20-1.60 koronára; ugyanaz II. rendű 96-1.52 koronára. Marha mája 60-1.90 koronára. Marhavelőesont 40-1.20 koronára. Állagok: Vesepecsenye 2.69 koronára. Marhahus hátúlia 1.51, marhahus eleje 1.20, marha mája 1.03 koronára és marhavelőesont 76 fillér.

Szesszúlet. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A zavart poluikák viszon ok teljesen megbénították a szeszüzletet, mert a bizonytalan jövőre való tekintettel sem a gyárosok, sem a vevők újabb üg letebe nem akarnak becsatkozni. Ezeleóre a forgalom a régiebb kötések lebonyolítására szorítkozik és új ügyletek teljesen hiányoznak. Az árák nem változtak. Mai jegyzések: nyersszeszűt finomított részére 44 1/2-45 1/2; finomított szeszűt nagyban 149 1/2-150; kicsiben 151-152; adózatlanul nagyban 50 1/2-51; kicsi-

ben 51 1/2-52; denaturált szeszűt nagyban 48-44; kicsiben 45-46 koronával, hordóval együtt, helyben. Denaturált szesz (Kalmár Sándor-cég jelentése.) A hét első napjaiban az üzletben csendesség uralkodott, később azonban megszilárdult az irányszár, különösen akkor, mikor a gaobna-, de különösen a tengeri árák rohamosan felszólettek. A fogyasztás ki-elégítő lévén, nagyobb fedezeti vásárlások eszközöl-tettek emelkedő iránzzat mellett. Mai nagybani jegy-zésűnk 45.50-49.50 K. pr. 100.00 liter %o. ingyen hordóban, a budapesti állomásokra szá liva készpén-zetetés mellett. Egyes barcelok 1 koronával drágábbak.

Petroleum. (Hesz Izidor és Társa jelentése a Budapesti Napló részére.) Az üzlet menete a lefolyt héten eléggé volt az árák nem változott. Jegyzéseink: Amerikai 1 csillagos petroleum 46 K. Orosz 3 csillagos petroleum 43.- koronára. Biztonsági 2 csillagos petroleum 40.- koronára. Elsőrendű Standard vagy 2 kereszties petroleum 40.- koronára. 3 kereszties —, koronára. 1 kereszties —, kor. Amerikai császárölaj, ottani finomítás 66.- koronára. Amerikai császárölaj belöldi finomítás 52.- koronára. Az árák 100 kilogrammonként, készpénzzel mellett 20 száze-lék göngysúly az itteni vasutoz szállítva értendők. Kékgálic 1. vasmentes 60.- koronára. Zöldgálic 8.- koronára. carbolineum I. 15.- koronára, carbolineum II. 13.- koronára, Bacugépolaj (orszá) 40.- koronára. Oliva gépolaj I. 76.- koronára, Oliva gépolaj II. 70.- ko-ronára. Toyothe-gépkendős 60.- koronára.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A helivasáron széneában és számbában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladottok: középminőségű, jobb és elsőrendű széna 2.-2.70, mubar 3.10, alomszalma 1.30 zsupszalma 1.60 szecska 2.-, per 50 kiló luvoronként, házhoz szállítva. Préselt szena 2.40-2.70, préselt szalma 1.20-1.40 f0 kaló, a józseli-városi pályaudvaron. Gabonamétek: zab 5.89-6.10, tengeri 6.75, rozs 6.85, árpa 6.- kor.-kint.

Napirend.

Naptár. Hétfő, február 22. — Római katolikus: Péter. — Protestáns: Edömér. — Görög-ország: február 9.) Nicetor. — Zsidó: Adar 6. — Nap kel: 6 óra 42 perckor. — Nyugszik: 5 óra 14 perckor. — Hold kel: 9 óra 17 perckor reggelt. — Nyugszik: 11 óra 21 perckor este.

- A miniszterek nem topanak.
- Nemesi Múzeum. Alattár és ásványár. Nyitva van d. e. 9 óráltól délután 1 órág.
- Az Akadémia Goethesobója nyitva délelőtt 10-12-ig.
- Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 óráltól 1-ig.
- Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.
- Egypetusi könyvtár zárva.
- A Jászórsi könyvtár a rendezés ideje alatt zárva.
- A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemere-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.
- Menyegnyesítési helyeségek a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óráltól este 6-ig.
- Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi számkönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti mintatúra V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óráltól 12 órág és délután 3 óráltól 6 órág. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemirányítási gyűjtemény, továbbá a hazai-piaci kiállítás (melyben az üzletvezetőség árutárlása is esz.özl) a városi-igény ipar-csarnokban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 óráltól 2 órág és délután fél 3 óráltól fél 6 órág. A kül-öslend kereskedésség központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvenrtársaság V. Váci-körút 32. szám alatt.

APRÓ HIRDETÉSEKET

Kerepesi-út 25. sz. alatt (Telefon 54-39) központi irodánkban és eredeti nyugs mellett még a következő nökök-ban lehet föladni:

- Blockner J.** hirdetői iroda IV. ker. Brúdo-utca 6. szám.
- Szabó növérek** dohányszűzede Toré-körút 54. szám alatt.
- Deutsch Miksáné** ujjeg-írásja Andrássy-út 38.
- Eckstein Bernát** hirdetői iroda V. ker. Fűrdő-utca 4. szám.
- Engelmann Mór** dohányszűzede IV. ker. Kávéház 2. szám.
- Franké Pál** könyvkereskedése IV., Gróf Csáky-feló palota, Koszmán Lajos-utca, Kigyó-tér, (Korona-hozvez-utca sarkán.)
- Fischer J. D.** hirdetői iroda IV. ker. Góly-utca 1.
- Goldberger A. V.** hirdetői iroda IV. ker. Váci-utca 17. szám.
- Gaidner Jozsefné** dohányszűzede Andrássy-út 60.
- Goldgruber Mór** könyvkereskedése II. ker. Fő-utca 17. szám.
- Groszmann Jágó** fűzzer-és vegyeskereskedése MISKOLCZ és környéke ró-szére hirdetői irodája IV. ker. Kávéház 2. szám.
- Haasenstein és Vogler** hirdetői iroda V. ker., Dorottya-utca 9. szám.
- Jambrikovits** dohányszűzede Kerepesi-út 60. (Takarék-épü.)
- Kernberg Rozália** dohányszűzede VIII. ker., Múzeum-körút 10.
- Leopold Gyula** hirdetői irodája VII., Erzsébet-körút 54. L. em.
- Messe Rudolf** IV., Ferenciek-utca 5.
- Mezei Antal** hirdetői iroda IV. ker., Káskút 9. szám.
- Nemetsek A. J.** ujjeg-írásja IV. ker., Petőfi-ter 3. szám.
- Hj. Nagel Ötő** könyvkereskedése Múzeum-körút 2. sz. (Szemleli Színház bérháza.)
- Rohonczi Iona** dohányszűzede VI., Andrássy-út 48. szám.
- Sikráy Samu** hirdetői iroda VI. ker., Váci-körút 38. szám.
- Sölyom Jakab** hirdetői iroda IV. kerület, Ferenciek-bazsára.
- Sopronyi V.** dohányszűzede VIII. ker., Kerepesi-út 1. szám.
- Szántó Mór** dohányszűzede IV., Keelenkút-utca 14. szám.
- Szabó Eliz** dohányszűzede Nyugy-utca 12.
- Schwarz József** hirdetői iroda V. ker., Markótkút-utca 4. sz.
- Schönowald Ferencné** dohányszűzede Ferenc-körút 32. szám.
- Schönd Gyula** dohányszűzede és postagyűjtő-kegy V. Lippó-körút 5.
- Tenczer Gyula** hirdetői iroda V. ker., Szerviz-tér 8. szám.
- Toldi Lajos** könyvkereskedése II. ker., Fő-utca 2. szám.
- Weitzenfeld Jakab** király-utca 1.

Minden apróhirdetést, melyet itt este 6 órág föladni, már másnap megjelenik a

BUDAPESTI NAPLÓBAN.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(23)

ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Nagyon bosszankodott tehát, hogy elesett Stapyltonéknál való ott tartózkodásától, s még jobban bosszantotta, ámbár senki előtt sem árulta volna el, hogy ez az alacsony származású Brown Hugó, az a senki, ilyen bizalmasan mert barátkozni jövedébeli feleségével. Mert annak tekintette Margitot.

Ilyen töprekedések közt majszolta piskótáját és iszogatta sherryjét visszatérése után való napon a kámban, amikor O'Grady toppant be hozzá.

— No, hát visszajött már szerető pajtásaihoz? Hogy van a bátyja? Jobban lehet, ha már itt látom őnt!

— Meglehetősen van. Nem valami szívesen látogattam meg utalatos londoni házában, mert így emulasztottam a mulatságot Eden-lakban.

— Bizony, mondhatom, sokat vesztet. Ugy mulattunk, mint a pinty! Egész nap lovagolunk, vadászunk, s késő éjszakáig énekelünk, mint a madarak.

— Hm, azt hittem, hogy napnyugta után a madarak nem énekelnek már.

— Ez már megint olyan száraz angol felelet. Önökben egy szikrányi képzelet sincsen. Menyire el lett volna ragadtatva Brownról, aki ugyancsak nekítüszedett. Remekül énekel, a hölgyek egészen belebolondultak. „Brown ur” itt, „Brown ur” ott. A háziaszony egy pillanat alatt tanította meg valami olasz dalra; Brown pedig a következő percben megtanította billiárdozni Nellville kisasszonyi. A generális úgy bánt vele, mint a fiával s Stapylton kisasszony is egyre dédelgette. Teringetőit, helyes egy leány! Nellville kisasszony édes, szép szemének nincs párja, úgy átjárja az ember szívét, úgy elolvad, mint a vaj. Bizony a sors nagyon bőkezű iránta. Careford kastélya és ilyen szem ugyancsak sok egy leánynak.

Manvers közömösséget tettette hallgatta.

— Parancsol egy pohár sherryt, doktor ur? — kérdezte végre a rendesné barátságosabb hangon.

— Nem, köszönöm, Rupert lord. Ártalmas, ha megszokja délelőt a sherryt. Korán megvévül tőle.

— Hát Brown volt a búbajos hős, mi? — kérdezte Manvers, miközben ujra töltött poharába, mintha nem hallotta volna, amit O'Grady mondott.

— Hisz tudja, hogy milyen esőndes fiú! Sohasem tolakodik előre, s nem beszél sokat. De higgye el, az asszonyok nem hagyták neki békét. Kicsalták belőle indiai eleményeit a harcban és a tigrisvadászaton, s tudja az isten mi mindent nem nem kérdeztek tőle. Hitemre mondom érdekes látvány volt, amikor belemelegedett, akár a szabadban valami fának támaszkodva, vagy a szalon kandallósarkához dőlve beszélt... A hölgyek mind körülfogták s bámulva néztek rá. A háziaszony gyöngéd mosolylyal, Vali kisasszony egymásba kulesolt kézzel, s az az édes barnaszemű Nellville kisasszony bájos tekintettel úgy rápatadt, mintha magába szívna a fiu hangját. Persze hogy Careford örökösönje győztes hűsünet választotta kísérőül a lovaglással, s mondhatom átkozott jó dolga volt Brownnak. Hitemre, minden tekintetben dicsőségére válik ezredünknek!

— Ó, ha öt-hat esztendeig valamelyik lovas-ezrednél szolgálna, akkor jó lovas válnék belőle — mondotta Manvers, miközben szórakozottan ráncigálta bajuszát.

— De hisz pompásan megüli a lovat. Everard föl is szólította, hogy ő lovagolja „Black Bess” lovát szeptemberben a castletowni díjért az akadályversenyen. Pedig Everard ért a lovagláláshoz, ha ő maga kissé kibizott is belőle.

Manvers nem felelt, mélyen elgondolkozott, végre így szólt:

— Hol van Brown?

— Alaposan van a munkában. Rownton völgyében lövőgyakorlatokat végeztet.

— Milyen messze van az?

— Jó hat mérföldnyire Southborough felé. — Holnap talán fölkeresem őt, ma tisztelegnem kell lady Hazelhurstnél. Anyámtól tudom, hogy visszajött már. Meddig marad oda Brown?

— Azt hiszem, a jövő hétig! — mondotta a doktor, aztán az ezredről, a vidékről, Everardné tervezett báljáról s az ezredes és hadsegéd közt fölmerült veszekedésekről a pletykázás egész áradatát zúdította neki.

Ekkor Manvers, aki kinézett a kaszárnya udvarára, így kiáltott föl:

— Látom, hogy szolgám elővezette lovatam, távoznom kell már. Jó napot, doktor ur!

— Jó napot! Holnap meglátogatom s ren-delek önnek valamit, mert... mert nincs valami jó színben. Mi baja van? Valami epebaj, vagy csak idegesség?

— Nem is lehet jó színben az ember, ha két hetet tölt Uppinghamnél, aki házát valóságos patikává változtatta át. Eleven figyelmeztetés 6 minden orvos és orvosság ellen — felelte Manvers, s kisetett a kámból.

— Könyörüljön az isten az ilyen istenkáromló hitelleneken! — kiáltotta utána Grady — majd magában így folytatta: — remélem, hogy kedves újságolásaim jól estek neked!

Ezalatt Propert lord felpattanva lovára ezt gondolta:

— Átkozott, fecsegő ir, nem hiszek el egy szavát sem!

Minden hitelensége ellenére Manvers még sem volt olyan nyugodt, mint annak előtte, hogy a doktorral találkozott. A doktor, miközben kárörvendve magasztalta Brown ügyességét, ugyan-csak nem sejtette, hogy milyen veszedelmet okozott megdondolatlán tulzásaival. Manvers most már erősen résen állott.

Brown ezalatt hálás volt, hogy külön munkával is megbízták, mert hosszú napokon való munkálkodás a szabadban biztosította neki leg-alább az éjjeli nyugodalmat, ámbár azt sem mindig.

Nagyon bosszankodott, hogy milyen két-ségbecsés fogta el, amikor kiragadta magát a Tündérszágából, ahol mindenről megfeledezett.

Hiába fordult bátorságához és józanságához segítségért, hogy beletörődjék a megváltoztathatatlansá. Jól tudta, hogy örültséget, emelyet eszevesztetten beleszeretett egy Nellville Margitba, akit olyan elérhetetlen távolság választ el tőle. De nem bánta bármennyire gyötörte is az a bánat, amelyet szerelme okozott neki. Sőt gyönyörűség dicsőségnek tartotta. Hát nem ért-e föl minden banattal a Margit kedves szavaira és a köztük támadt bizalmas hangra való visszaemlékezése? Bármennyire is ámulata ejtette a saját vakmerősége, de Margitnak nemelny szavából, csudalatos hangszulából, telénk pillantásából következtetve, szive mélyében valami titkos sejtélem sugta neki, hogy Margit nem utasítaná őt vissza, ha egyenranguk volnának. Margit még olyan fiatal, olyan járatlan a világ dolgaiban, hogy nem sejtette, milyen mély hatást tett rá. Mennyi szellemi erőt kivánt ez a tusa! Csak kaphatna valami foglalkozást Indiában, ahol belemélyedhetne új érdekekbe, új munkába s ahol tudná, hogy a fél világ terül el közöttük. Akkor elviselhetné a bánatot s talán meggyógyulna. De addig... mikor láthatja őt újra? Nem kívánna hozzá szólni, csak láthatna... amikor merengő tekintete keresi őt, amint néha szokta, ha kíváncsi volt rá, hogy mit gondol a többiek véleményeiről.

Keserves tusakodása közben azért gondosan tanította a legénységet s mindig pontosan beszámolt a parancsnoksága alatt lévő katonák haladásáról az ezredesnek, őrnagynak vagy a hadsegédnek, aki gyakran kilovagolt hozzá s rendesen azzal a meggyőződéssel távozott, hogy kevés fiatalember dolgozik ennnyire egész lélekkel, mint Brown.

Amikor az alkonyat ráborult a nagy síkságra s a kürtös véget vetett a nap fádalmainak, akkor következtek Hugóra a legrosszabb órák. Milyen hosszúnak tetszett az idő, amióta odahagyta Eden-lakot!... Vajjon sohasem látja többé viszont azokat a kedves ismerőseket?

Gyakran zaklatta Brown lelkét ez a kérdés, amelyre mintegy válaszul két lovas alak jelent meg a láthatáron egy édes délután. Brown már a következő pillanatban meglátta, hogy az egyik közülük hölgy. Vajjon lehetséges?... De nem! Micsoda képtelenség! Majd eléjük sietve, ráismert sir Róberre és Stapylton kisasszonyra.

De öröme felnyire lohadt le, hogy Margit nem volt közöttük.

— Valóban, önök jó szamaritánusok, hogy fölkeresnek remetéseimben? — kiáltott föl Brown, amikor Valéria lehajolt a nyeregből, hogy kezét fogjon vele.

— Beszélni akartam önnel fiam — szólalt meg a generális, majd leszállott a lóról, miközben Brown odaszólitotta szolgáját, majd loemelte Valit a nyeregből.

— Pompás levegő van itt! — lelkesedett a generális. — Hogy boldogul a legénységgel?

— Nagyon jól! Van köztük olyan is, aki soha sem tud majd löni, de némelyik nagyon ügyes. Rögton tartunk majd egy kis versenytüzeletést az ön tiszteletére. De addig, ha szegényesen is, megvándorolhatom önteket egy csésze teával.

S elvezette őket sátorába.

— De szép itt — mondotta Valéria — milyen takaros és kedves minden... nini, még virágok is vannak itt!

— Nem ér semmit sem a katona, ha nem rendes és takaros — mondotta sir Róbert. — Mióta van már ide künn?

— Talán tíz nap óta.

— Hogy van lady Stapylton!

— Nem valami jól! Az átkozott bál óta, nem az, aki volt.

— Édesanyám tisztelteti, Brown ur — tette hozzá Vali — s reméli, hogy meglátogatja. Attól tart, hogy ön elfelejti a dalokat.

— A lelkét azonban sohasem felejttem el. Hát Nellville kisasszonyt mikor látta?

— Már egy hete, hogy nem látam. Yorkshireba ment lady Hazelhursttel Lanesborough hercegehez. Nagy vadászat van ott. Nem is képezeled, mennyire hiányzik ő nekem.

— Dehogyan nem — gondolta Brown — nagyon is elképezelem.

Aztán teáztak, nagyon jó teát ittak, hozzá fekete kenyeret vajjal. Ámbár durvák és vaskosak voltak a csészek és talak, a generális nagy meglepéssel csevegett, miközben Brown azon volt, hogy helyesen feleljen, pedig zaklatott szíve fájdalmasan folyton ezt ismételte:

— Milyen messze került el tőlem!

S reménytelen szerelme szinte marcangolta a szívét.

A tea után Valéria fölkapta uszályát s kifelé ballagtak, hogy ott legyenek a sortüznél, a generális és leánya nagyon érdeklődtek a dolog iránt. Amikor a lövődézésnek vége volt, sir Robert odafordult leányához s ezt mondta:

— Vali, pihenj egy kicsit a sátorban, beszélni ekarnék Brownal.

— Még nem mondtam meg, hogy voltaképpen miért is jöttem ide — kezdte a generális, amikor magukra maradtak. — Mióta együtt voltunk, azóta néhány napra berándultam a városba, s hosszasan elbeszélgettem az öreg Prestonnal, hisz ismeri őt. Tőle tudom, hogy a hegyi törzsek északnyugaton nagyon garázdálkodnak, s hogy az indiai hatóságok azt ajánlották, hogy toboroznak a bennszülöttekből lovasezredet, hogy készek legyenek szükség esetén. Ont ajánlottam, mint olyan tisztelet, aki alkalmas parancsnoknak lehet, Varjon csak kérem — mondotta a generális, amikor Brown felelni akart — és hallgasson meg... Preston azonban ismerte már az ön nevét és érdemeit és azt hiszem, jó indulattal van ön iránt. Persze nem sokat ígért. Kedve volna hirtelen utra kelni, ha parancsot kapna?

— Rögton indulnék, mihelyt megkapnám a parancsot! — kiáltott föl Brown lelkesülten. — Leghőbb vágyam volt ez mindig.

— Igaza is van Brown s azt hiszem, hogy meg fogja állni ott a helyét. Hisz ugy sem vágyakozik arra, hogy Angolországban henylőjen!

— Eppenséggel nem. Olyan katonának, aki egész szívvél a hivatásáért, az élet itt csak vesztegelés és végső hanyatlás.

— No, édes fiam, azt hiszem, megkapja majd az alkalmat, amelyre vágyott. De azért mindig résen legyen... tudja, a lovas-érség mindig berzenkedik.

— Jól tudom.

Aztán még beszélgettek egy kicsit Brown kilátásairól és reményeiről, sir Róbert még egy esomó jó tanácsal látta el s aztán fölkereste a leányát.

— Milyen sokáig maradtak oda — kiáltott föl Vali — ugyancsak unatkoztam volna itt egymagamban, ha nincs itt ez a gyönyörűség kutyája — s cirógatta a szép fekete kutyát, amely hozzásimulva ült a földön s szeretettel nézett föl hozzá.

— Ó, Roderick nagyon fontos egyéniség és még hozzá roppant tudakos — mondotta Brown.

— Gyere ide Rod. „Halj meg királynőderült!” A kutya nyomban elterült a földön, s mozdulatlanul fektűt. — No most: „Ej a hozzáderült!” A kutya tüstént fölugrott, s két hátulós lábára állva pár lépésnyit hátrált.

Még néhány produkció bemutatása után a generális jelezte, hogy itt az ideje, hogy hazatérjenek. Elővezették a lovakat. Brown egy darabig gyalog kísérte vendégeit, s mikor elbuesztak, sir Robert meghívta ebédre, mihelyt visszatér a kaszárnyába.

— Biztos lehet, hogy nem hagyok majd nyugtot Prestonnak — volt a generális utolsó szava.

Brown visszaballagva a bitoralkonyatban, rá gondolt arra, amit sir Róbert mondott. Mindenestre váratlan szerencse ez! Keilő életel, amely eltereli majd gondolatait s inkább való beosvágyó férfinak, mint az, hogy olyasvalakinek szavaira, szerelmére és tekintetére áhítozzék, aki sohasem lehet az övé. Csakhogy milyen istenien édes! Hiába, azért jól felfogott érdekében ki kell vernie őt a fejéből. Mindaddig nyomorult, gyenge volt, de most olyan alkalom kínálkozott, hogy méltónak kell lennie ehhez a szerencséhez... és önmagához.

Amikor visszaért sátrához, megette egyszerű ebédjét. Aztán eltökélten nekifogott valami nagyon tudományos katonai könyv tanulmányozásának és szerencsésen be is fejezte akkor este. S mintegy szorgalma jutalmául jobban aludt, mint rendszeren s másnap felülve ébredt föl, készen az élettel való küzdelemre.

(Folytatása következik.)

